

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2024. február 16.
(OR. en)

6622/24

MI 174
COMPET 173
IND 84

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2024. február 16.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2024) 77 final
Tárgy:	A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK „Az egységes piacról és a versenyképességről szóló 2024. évi éves jelentés”

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: COM(2024) 77 final.

Melléklet: COM(2024) 77 final

Brüsszel, 2024.2.14.
COM(2024) 77 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

„Az egységes piacról és a versenyképességről szóló 2024. évi éves jelentés”

{SWD(2024) 77 final} - {SWD(2024) 78 final}

Bevezetés

Versenyképességünk központi elemét az EU egységes piaca jelenti, amely a világ egyik legnagyobb integrált piaci területe. A jelentős méretgazdaságossági előnyökkel működő, és több mint 440 millió fogyasztót jelentő piac lehetővé tette az EU számára, hogy a világ legnagyobb kereskedelmi tömbjévé váljon – a globális szolgáltatási export egynegyedét és a csúcstechnológiai termékek¹ egyötödét adva–, és kedvelt célállomása legyen a külföldi beruházásoknak. Az erős szociális piacgazdasági modellben gyökerező és azt támogató stabil makrogazdasági kerete, illetve magas színvonalú infrastruktúrája révén beruházásbarát üzleti környezetet biztosít.

Az egymást követő közelmúltbeli válságok rávilágítottak, hogy fontos megerősíteni az egységes piac ellenállóképességét. A Bizottság a Covid19-világjárvány idején, valamint Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúját követően jelentős kezdeményezéseket tett az egységes piac integritásának megőrzése és az EU ipari bázisának megerősítése érdekében. Ebben a kihívásokkal teli környezetben és a növekvő globális verseny közepette a Bizottság arra törekszik, hogy a zöld és digitális kettős átállást ötvözze a versenyképes és fenntartható egységes piaccal, senkit sem hagyva hátra. A jól működő egységes piac az alacsonyabb árak, a széles körű választási lehetőségek és a közös, jól védett jogok révén előnyös a fogyasztók számára.

Az EU nagyon erős eszközökkel rendelkezik ahhoz, hogy a következőkre építsen: magasan képzett mérnökök, kutatási kiválóság, minőségi infrastruktúra, szilárd gyártási bázis, erős szolgáltatási ágazat, versenyelőny a tiszta technológiák, nagy teljesítményű számítógépek, kvantum- és transzformatív digitális technológiák fejlesztése terén, valamint természetesen az egységes piac, mint ugródeszka.

Mindazonáltal az európai gazdaság régóta fennálló és újabb kihívásokkal néz szembe az éghajlatváltozással, a geopolitikai változásokkal, a technológiai gyorsulással, a magas energiaárakkal, a demográfiával, a munkaerő- és szakemberhiánnyal, a stratégiai függőségekkel és a tisztességtelen nemzetközi versennyel kapcsolatban.

2023-ban a **30 éves közös piacról szóló közlemény**² megvitatta, hogy miként lehetne tovább mélyíteni az egységes piacot a benne rejlő lehetőségek teljes körű kiaknázása érdekében. Ezzel párhuzamosan a **hosszú távú versenyképességről szóló közlemény**³ áttekintést nyújtott a versenyképességi kihívásokról, és kilenc versenyképességi tényező szemszögéből értékelte azokat (lásd: 1. ábra). A **közlemény elemzi az egységes piacot és annak versenyképességét, amely e kilenc versenyképességi tényező és a kapcsolódó fő teljesítménymutatók (KPI-k) köré szerveződik.** Meghatározza továbbá a jövőbeli prioritásokat, és adott esetben intézkedéseket javasol.

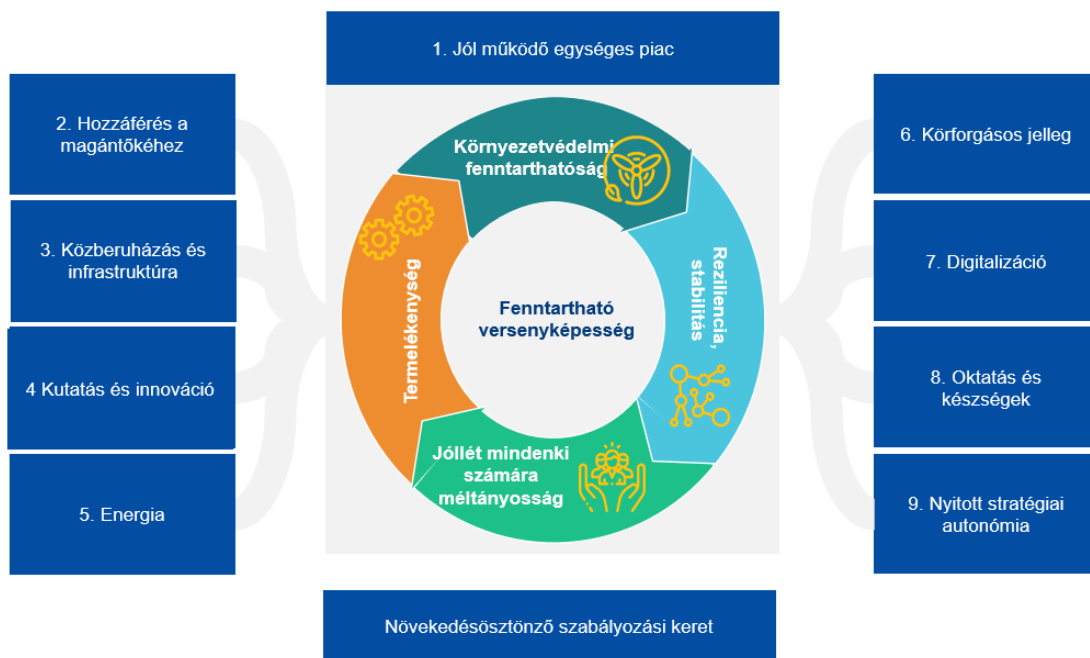
¹ Lásd az egységes piaci eredménytáblát ([Gazdasági ellenállóképesség | Egységes európai eredménytábla \(europa.eu\)](https://economy.ec.europa.eu/economy-facts)), kereskedelem.

² 30 éves a közös piac, 2023. március 16., <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52023DC0162>.

³ Az EU hosszú távúversenyképessége: előretétekintés 2030 után, 2023. március 16., https://commission.europa.eu/system/files/2023-03/Communication_Long-term-competitiveness.pdf

A Bizottság így hozzájárul az első éves ciklushoz, amelyben a Tanács, az Európai Tanács és az Európai Parlament megvitatja az egységes piac jövőjével és a versenyképességgel kapcsolatos előrelépéseket és a szükséges intézkedéseket.

1. ábra: A versenyképesség meghatározása kilenc tényező alapján

Forrás: Közlemény a hosszú távú versenyképességről (COM(2023)168)

1. Jól működő egységes piac

Fő teljesítménymutató (KPI)	Leírás	Célérték	Legutóbbi uniós érték ⁴
1. KPI: Integráció az egységes piacon	Integráció az egységes piacon: kereskedelem a GDP-hez képest	Növekvő	Áruk: 26,3 % (2022) Áruk: 23,5 % (2021) Szolgáltatások: 7,5 % (2022) Szolgáltatások: 6,6 % (2021)
2. KPI: Átültetési deficit (helytelenül átültetett irányelvek)	Azt méri, hogy a Bizottság hány átültetett irányelv esetében indított kötelezettségzegési eljárást a helytelen átültetés miatt	0,5 %	1,2 % (2023) 1,3 % (2022)

Színjelzés:

	Tendencia nem áll rendelkezésre
	Javult
	Stabil (változás $\leq 2\%$)
	Romlott

⁴ A 2023 decemberében rendelkezésre álló adatok. Az SWD(2024) 78 dokumentum „A hosszú távú versenyképességre vonatkozó fő teljesítménymutatók áttekintése” című 1. melléklete a hosszabb távú tendenciákról nyújt tájékoztatást.

Az egységes piac a hosszú távú versenyképesség előfeltétele. A jól működő egységes piac az elmúlt 30 évben erős gazdasági bázist biztosított az EU számára a következők tekintetében: széles körű kereslet, diverzifikált kínálati források és innovációs lehetőségek, valamint a termelés növelése, miközben támogatta az erős szociális jogokat és a tisztességes munkakörülményeket. Hatékony eszköznek bizonyult a reziliens ellátási láncok kiépítéséhez, és szükség esetén geopolitikai ösztönzők biztosításához.

A Bizottság és a tagállamok felszámolták az egységes piac működését gátló akadályokat. 2023-ban az **egységes piaci jogérvényesítési munkacsoporton** (SMET) keresztül a tagállamok elkötelezték magukat amellett, hogy 301 előzetes ellenőrzést szüntetnek meg azon szakmák esetében, ahol az ellenőrzések nem arányosak. A SMET emellett a szél- és napenergia-projektek folyamattal kapcsolatos akadályai körében több mint 170 akadályt világított át, és vállalta azok felének megszüntetését. Ezt a célkitűzést már meghaladták, hiszen a megerősített akadályok 60 %-a megszüntetésre került. A **SOLVIT-hálózat** adatai alapján 2023-ban projekt indult azzal a céllal, hogy felszámolja az IBAN-számmal kapcsolatos, az egységes piacon jelen levő, a közszférát és a távközlést érintő megkülönböztetést.

E megbízatás során a Bizottság azonnali jogérvényesítési intézkedéseket hozott, amikor a piacokhoz való szabad hozzáférés alapelvei forogtak kockán, vagy diszkriminatív gyakorlatok merültek fel a nem nemzeti gazdasági szereplőkkel szemben. A Bizottság fellépése különösen a közbeszerzésre és a késedelmes fizetésekre vonatkozó uniós szabályok megsértésének kezelésére, a közbeszerzés által támogatott piacok átláthatóságának és hatékonyságának biztosítására, valamint a kkv-k érdekeinek védelmére irányult. Megerősítették az olyan megelőző eszközöket, mint az egységes piac átláthatóságáról szóló irányelv és a szakmai szolgáltatások nemzeti szabályozásában szereplő új korlátozások előzetes értékelése.

A 30 éves közös piacról szóló közlemény konkrét célokat és kezdeményezéseket határoz meg a meglévő szabályok érvényesítése és a nemzeti akadályok felszámolása terén a Bizottság és a tagállamok közötti együttműködésre vonatkozóan, például a szolgáltatási ágazatban. A Bizottság célul tűzte ki, hogy az átültetési deficitet 0,5 %-ra csökkentse (azaz legfeljebb ekkora mértékű legyen a helytelenül átültetett irányelvek százalékos aránya). A tényleges arány 2023-ban 1,2 %-ra javult (lásd a 2. fő teljesítménymutatót), és a Bizottság továbbra is együtt fog működni a tagállamokkal e célkitűzés elérése érdekében, mivel a nemzeti akadályok megszüntetésével, különösen az **elfogadott szabályok jobb végrehajtása révén jelentős további növekedés**⁵ érhető el.

⁵ Mapping the Cost of Non-Europe 2019–24 (Az európai szintű cselekvés hiányából fakadó költségek feltérképezése, 2019–2024), az Európai Parlament Kutatószolgálatának tanulmánya, 2019 (a 30 éves közös piacról szóló közlemény is tartalmazza).

[https://www.europarl.europa.eu/thinktank/hu/document/EPRS_STU\(2019\)631745](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/hu/document/EPRS_STU(2019)631745)

Fő teljesítménymutató (KPI)	Leírás	Célérték	Legutóbbi érték ⁶	uniós
17. KPI: A szabályozásnak való könnyű megfelelés (a kormányzati rendelkezések miatti terhek)	Üzleti megítélés a következő kérdésre adott válasz alapján: „Az Ön országában mennyire könnyű a vállalkozások számára a kormányzati rendelkezések és a közigazgatási követelmények betartása (pl. az engedélyek, a jelentéstétel vagy a jogszabályok tekintetében)? (1 = túl összetett; 7 = rendkívül könnyű)”, amely a Világgazdasági Fórum globális versenyképességi indexéhez készített felmérésben szerepel.	Növekvő	3,80 (2022) 3.64 (2021)	

A szabályozási terhek az EU-ban – különösen az uniós szintű erőfeszítéseknek köszönhetően – csökkenni kezdtek (lásd a 17. fő teljesítménymutatót). 2022-ben az adminisztráció terén a Bizottság javaslatai a költségeknél 7,3 milliárd EUR-val több megtakarítást eredményeztek⁷. 2023 márciusában a Bizottság javaslatot tett a több tagállamban működő vállalatokra vonatkozó alaki követelmények egyszerűsítésére, valamint a digitális eszközök és folyamatok **társasági jogban** való használatának további kiterjesztésére és korszerűsítésére⁸.

A Bizottság kiterjesztette az **egységes digitális kapu**⁹, az EU kiemelt e-kormányzati kezdeményezésének végrehajtását is¹⁰. 2023 decembere óta a tagállamok kötelesek online hozzáférést biztosítani a nemzeti és a határokon átnyúló tevékenységet folytató felhasználók számára 21 fontos eljárási típushoz¹¹. A **belső piaci információs rendszer (IMI)** 12 000 hatóságot köt össze, és 20 szakpolitikai területen, az EU valamennyi nyelvén 35 000 regisztrált felhasználó számára teszi lehetővé az információcserét. Az IMI-rendszerhez kapcsolódó közúti szállítási kiküldetési nyilatkozat portál¹² lehetővé teszi, hogy a közúti szállítási ágazatban a járművezetők kiküldetési nyilatkozatot egységes formátumban, digitálisan lehessen benyújtani. 2022 februárja és 2023 decembere között 33 millió kiküldetési nyilatkozatot nyújtottak be a portálon keresztül. A Bizottság a közelmúltban állapodott meg jelentős számú tagállammal a munkavállalók kiküldetéséről szóló nyilatkozatok önkéntes elektronikus mintájáról, és az ilyen nyilatkozatok benyújtását lehetővé tevő többnyelvű portál létrehozásán dolgozik. Az **Interoperábilis Európáról szóló jogszabály**¹³ strukturált együttműködési mechanizmust hoz

⁶ A 2023 decemberében rendelkezésre álló adatok. Az SWD(2024) 78 dokumentum „A hosszú távú versenyképességre vonatkozó fő teljesítménymutatók áttekintése” című 1. melléklete a hosszabb távú tendenciákról nyújt tájékoztatást.

⁷ 2022. évi teherfelmérés, https://commission.europa.eu/system/files/2023-09/ABS_20230912_0.pdf

⁸ Irányelvjavaslat a digitális eszközök és folyamatok társasági jogban való használatának további kiterjesztéséről és korszerűsítéséről – minden dokumentum – Európai Bizottság (europa.eu).

⁹ https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/single-digital-gateway_hu

¹⁰ COM(2023) 534.

¹¹ Az (EU) 2018/1724 rendelet II. melléklete.

¹² <https://www.postingdeclaration.eu/landing>

¹³ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/IP_23_5730

létre a tagállamok és az uniós intézmények között, csökkentve a határokon átnyúló és ágazatközi digitális közszolgáltatások előtt álló akadályokat¹⁴.

A Bizottság bevezette az „egy be, egy ki” elvet, valamint a kötelező versenyképességi ellenőrzést, és az új javaslatok vizsgálata tekintetében megerősítette a kkv-tesztet. A Bizottság ezen kívül folytatja a **jelentéstételi követelményekből eredő terhek 25 %-os csökkentésére vonatkozó** célkitűzés megvalósítását. Az ilyen terhek csökkentésére irányuló, 41 kezdeményezésből álló első csomagot a Bizottság 2024. évi munkaprogramja mutatta be¹⁵. Az Uniós Vámkodex reformja például várhatóan mintegy 2 milliárd EUR költségmegtakarítást eredményez. Az európai statisztikákról szóló rendelet felülvizsgálata további 450 millió EUR megtakarítást eredményezett¹⁶.

Emellett 2023. október 17-én véleményezési felhívást tettek közzé, és az érdekelt felek észrevételeit beépülnek majd a Bizottság valamennyi szervezeti egységét érintő egyszerűsítési tervek elkészítésébe. 2024-ben további észrevételek érkeznek a jövőállósági platform keretében, amelyek során a tagállamok és az érdekelt felek ajánlásokat fogalmaznak meg az egyszerűsítésre és a terhek csökkentésére vonatkozóan, többek között a jelentéstételi kötelezettségek tekintetében¹⁷. A küszöbön álló éves teherfelmérés beszámol majd az elért eredményekről.

Általánosabban fogalmazva, uniós és tagállami szinten erőfeszítéseket kell tenni az elfogadott jogszabályok végrehajtásának további egyszerűsítése érdekében, különös figyelmet fordítva az indokolatlan túlszabályozásra, illetve a végrehajtási jogszabályok halmozott hatásainak és időzítésének figyelembevételére. Ez hozzájárulna a megfelelési költségek csökkentéséhez, és nagyobb láthatóságot biztosítana a beruházási döntések meghozatalakor.

A korszerűsített egységes piac

Az EU számos intézkedést fogadott el annak érdekében, hogy segítsen a fogyasztóknak kiaknázni az egységes piac előnyeit. Az egységes töltőre vonatkozó kezdeményezés például már most is egyszerűsíti több millió európai életét. A környezetbarát jellegre vonatkozó jogellenes állítások kezelésére irányuló erőfeszítések vagy a javításhoz való jogra vonatkozó kezdeményezések is hozzájárulnak a polgárokat érintő nehézségek csökkentéséhez és a zöldebb gazdaság előmozdításához.

Az alábbi határozott szabályozási lépések célja a digitális ágazat egységes piacának kialakítása, egységes szabályokat biztosítva a vállalkozások Unió-szerte történő működéséhez: a **digitális piacokról szóló jogszabály**¹⁸, amely azt hivatott megakadályozni, hogy a kapuőr platformok tisztességtelen feltételeket írjanak elő a vállalkozások és a fogyasztók számára; a **digitális**

¹⁴ [https://commission.europa.eu/document/download/7ad24728-71d5-4148-a6a6-2af7551726fe_en?filename=Communication Interoperable Europe Act](https://commission.europa.eu/document/download/7ad24728-71d5-4148-a6a6-2af7551726fe_en?filename=Communication%20Interoperable%20Europe%20Act)

¹⁵ [A Bizottság 2024. évi munkaprogramja – Európai Bizottság \(europa.eu\)](https://commission.europa.eu/system/files/2023-10/Factsheet_CWP_Burdens_10.pdf)

¹⁶ https://commission.europa.eu/system/files/2023-10/Factsheet_CWP_Burdens_10.pdf

¹⁷ A 2024-re tervezett nyolc véleményből három a jelentéstételi kötelezettségekhez kapcsolódik, méghozzá a fenntarthatósági beszámolás automatizálásához; a szükségtelen jelentéstételi kötelezettségek keletkezésének elkerülését célzó intézkedésekhez és módszertanhoz; valamint a fenntartható finanszírozással kapcsolatos közzétételekről szóló rendelethez.

¹⁸ Az (EU) 2022/1925 rendelet.

szolgáltatásokról szóló jogszabály¹⁹, amelynek célja annak biztosítása, hogy ami offline jogellenes, az online is jogellenes legyen, az **adatkormányzási rendelet**²⁰, amely növelni kívánja az adatok rendelkezésre állását és az adatmegosztásba vetett bizalmat, valamint fel kívánja számolni az adatok újrafelhasználása előtt álló technikai akadályokat; az **adatmegosztási jogszabály**²¹, amely az adatokhoz való méltányos hozzáférésre vonatkozó szabályok harmonizálását célozza; valamint a **mesterséges intelligenciáról szóló jogszabály**, amely jogbiztonságot kíván nyújtani, és utat kíván nyitni a megbízható mesterséges intelligenciával kapcsolatos innováció előtt²².

Emellett a Covid19 elleni intézkedések által az egységes piacon okozott zavarokra adott válaszként az egységes piaci szükséghelyzeti eszköz (SMEI)²³ – amelynek új neve **belső piaci szükséghelyzetről és rezilienciáról szóló jogszabály (IMERA)**²⁴ – fogja biztosítani, hogy az egységes piac továbbra is működjön, és kritikus helyzetekben támogassa a polgárokat és a vállalkozásokat.

¹⁹ Az (EU) 2022/2065 rendelet.

²⁰ Az (EU) 2022/868 rendelet.

²¹ [Adatmegosztási jogszabály| Európa digitális jövőjének alakítása \(europa.eu\).](https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/regulatory-framework-ai)

²² <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/regulatory-framework-ai>

²³ [Egységes piaci szükséghelyzeti eszköz – Európai Bizottság \(europa.eu\)](https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/regulatory-framework-ai) A társjogalkotók 2024. február 1-jén megállapodásra jutottak, és az egységes piaci szükséghelyzeti eszköz elfogadására várhatóan ebben a jogalkotási ciklusban kerül sor.

²⁴ [SMEI / IMERA: A Tanács és a Parlament ideiglenes megállapodásra jutott a válsághelyzetekre való felkészültségről – Consilium \(europa.eu\).](https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/regulatory-framework-ai)

Kkv-k és kis méretű, közepes piaci tőkeértékű vállalatok

A kkv-segélycsomag²⁵ célja, hogy a kkv-k versenyképesek legyenek és növekedésük biztosítható legyen. Amint azt egy közelmúltbeli bizottsági tanulmány²⁶ is mutatja, a kkv fogalommeghatározásán már túlnőtt – úgynevezett kis méretű, közepes piaci tőkeértékű – vállalatok alapvető szerepet játszanak az EU gazdaságában, és a foglalkoztatottság 6 %-át biztosítják. Jelenlétük meghatározó az EU versenyképessége és technológiai szuverenitása szempontjából kulcsfontosságú ipari ökoszisztémákban, mint például az elektronika, az űrkutatás és a védelem, az energetika, az energiaigényes iparágak és az egészségügy terén. A kis méretű, közepes piaci tőkeértékű vállalatok mintegy 20 %-a három évvel korábban kkv volt²⁷. A kkv-khoz képest a kis méretű, közepes piaci tőkeértékű vállalatok általában nagyobb ütemben növekednek, az innováció és a digitalizáció magasabb szintjén állnak, de még mindig a kkv-kéhoz hasonló kihívásokkal szembesülnek, mint például az adminisztratív terhek, ideértve az új jogszabályok tekintetében igényelt nagyobb fokú arányosságot és a célzott támogatások szükségességét is. Annak érdekében, hogy a kkv-k zökkenőmentesen alakulhassanak át kis méretű, közepes piaci tőkeértékű vállalatokká, ezeket a kihívásokat feltétlenül koherens módon kell kezelni.

A kis méretű, közepes piaci tőkeértékű vállalatok fogalommeghatározását az általános csoportmentességi rendelet²⁸ és a kockázatfinanszírozásról szóló iránymutatás²⁹ már alkalmazza. E fogalommeghatározás alapján a Bizottság a vonatkozó pénzügyi programok keretében nyomon fogja követni a kkv-k és a kis méretű, közepes piaci tőkeértékű vállalatok eredményeit, és adott esetben intézkedéseket fog hozni e vállalatok szerepvállalásának fokozása érdekében. Emellett a kis méretű, közepes piaci tőkeértékű vállalatokra vonatkozóan szélesebb körű adatkészletet fog kidolgozni, és nagyobb mélységben fogja értékelni azokat az akadályokat, amelyek gátolják a középvállalkozások növekedését és kis méretű, közepes piaci tőkeértékű vállalatokká történő átalakulását, figyelembe véve a kkv-hálózat és más érdekelt felek véleményét. Ez alapul szolgál majd az azzal kapcsolatos jövőbeli döntésekhez, hogy miként lehetne horizontális szempontok alapján a legmegfelelőbben harmonizálni a kis méretű, közepes piaci tőkeértékű vállalatok fogalmát, és azonosítani azokat a területeket, ahol ez az arányos szabályozási, finanszírozási vagy szakpolitikai intézkedések kialakítása szempontjából releváns.

Bővítés

2023 decemberében az Európai Tanács előkészítette az utat **az Európai Unió és ezáltal az egységes piac bővítése előtt**³⁰. A tagjelölt országok egységes piacba integrálására a Bizottság

²⁵ [Kkv-segélycsomag \(europa.eu\)](https://europa.eu/eu-ropa/kkv-segelycsomag). Lásd még e jelentés 3A. mellékletét: [A kkv-segélycsomag szakpolitikai nyomon követése](#).

²⁶ Tanulmány az EU kis méretű, közepes piaci tőkeértékű vállalatainak feltérképezéséről, méréséről és bemutatásáról – <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/ad5fdad5-6a33-11ed-b14f-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-277396461>

²⁷ <https://www.esri.ie/system/files/publications/BKMNEXT429.pdf>

²⁸ <https://eur-lex.europa.eu/HU/legal-content/summary/general-block-exemption-regulation.html>

²⁹ [https://eur-lex.europa.eu/legal-](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2021.508.01.0001.01.ENG&toc=OJ%3AC%3A2021%3A508%3ATOC)

[content/HU/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2021.508.01.0001.01.ENG&toc=OJ%3AC%3A2021%3A508%3ATOC](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2021.508.01.0001.01.ENG&toc=OJ%3AC%3A2021%3A508%3ATOC)

³⁰ Az Európai Tanács úgy határozott, hogy tárgyalásokat kezd Ukrajnával és a Moldovai Köztársasággal, megkezdí a csatlakozási tárgyalásokat Bosznia-Hercegovinával, amint az ország elérte a szükséges szintű megfelelést, és tagjelölt ország státuszt ad Georgiának: [europeanouncilconclusions-14-15-12-2023-en.pdf \(europa.eu\)](https://www.consilium.europa.eu/media/141512/2023-12-14-15-12-2023-en.pdf).

már most is lépéseket tesz, amelyek keretében ellenőrzi, hogy a tagjelölt országok milyen előrehaladást értek el az uniós joggal való összehangolás terén, segíti őket a szükséges (és gyakran jelentős) politikai és gazdasági reformok végrehajtásában, valamint felkészíti őket az uniós tagsággal járó jogokra és kötelezettségekre. A legtöbb tagjelölt ország társult tagként vesz részt az Egységes piac programban és a Digitális Európa programban. A 2023–2024-es időszakra vonatkozóan megállapodás született Ukrajna és Moldova tekintetében a közös mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi térség gyorsított megvalósításának ütemtervéről annak érdekében, hogy ezen országok számára további hozzáférést biztosítsanak az EU egységes piacához.

Az egységes piac politikai felelősségvállalást és közös törekvést feltételez, valamennyi szereplőre és valamennyi szakpolitikai területre kiterjedően.

A Bizottságnak és a tagállamoknak az e megbízatás keretében elért eredményekre építve a folytatniuk kell az egységes piac kiteljesítését és korszerűsítését, különösen azáltal, hogy tagállami szinten fokozott mértékben gondoskodnak az uniós jog megfelelő végrehajtásáról és határozott érvényesítéséről, többek között a túlszabályozással kapcsolatos kérdések tekintetében. E célok elérése érdekében a Bizottság továbbra is támogatja az egységes piaccal foglalkozó nemzeti hivatalok létrehozását, amelyekben a tagállamok biztosítják a felső vezetést és a szükséges erőforrásokat. Ezek a hivatalok, az egyéb együttműködési eszközöket kiegészítve, különösen a szolgáltatások előtt még fennálló akadályok felszámolásához járulhatnak hozzá.

Egyszerűsíteni kell az egységes piaci szabályok végrehajtását, ötvözve a megelőző, az együttműködésen alapuló és a korrekciós eszközöket. A tagállamoknak el kell érniük a megfelelésséggel és az irányelvek átültetésével kapcsolatos konkrét célokat. A SOLVIT-hálózat, a SMET keretében végzett munka és az egységes piaccal foglalkozó, célirányosan létrehozott hivatalok segíthetnek az egységes piac előtt álló több akadály felszámolásában, ideértve a szolgáltatásokat akadályozó tényezőket is. Ehhez a munkához elegendő erőforrást kell elkülöníteni.

A szabályozásból eredő terhek csökkentésének továbbra is prioritást kell élveznie minden szinten. A szabályozási reformoknak és a támogatási eszközöknek különösen a kkv-kat és a kis méretű, közepes piaci tőkeértékű vállalatokat kell megcélozniuk.

Ezzel párhuzamosan a bővítéshez szükséges alapvető tevékenységeknek és reformoknak továbbra is biztosítaniuk kell, hogy a bővítési országok kölcsönösen előnyös alapon integrálódjanak az európai ellátási láncokba.

2. Hozzáférés a magántőkéhez és a magánberuházásokhoz

Fő teljesítménymutató (KPI)	Leírás	Célérték	Legutóbbi uniós érték ³¹
-----------------------------	--------	----------	-------------------------------------

³¹ A 2023 decemberében rendelkezésre álló adatok. Az SWD(2024) 78 dokumentum „A hosszú távú versenyképességre vonatkozó fő teljesítménymutatók áttekintése” című 1. melléklete a hosszabb távú tendenciákról nyújt tájékoztatást.

3. KPI: magánberuházások a GDP arányában	A magánberuházások közvetlenül kapcsolódnak a magántőkéhez való könnyű hozzáféréshez.	Növekvő	19,3 % (2022) 18,7 % (2021)
4. KPI: kockázati-tőke-beruházások GDP arányában	Az e területen elért haladás jól szemlélteti a magántőkéhez való hozzáférés terén tett általános előrelépést.	Növekvő	0,09 % (2022) 0,11 % (2021)

A pénzügyi válság óta az EU-ban más nemzetközi szereplőkhöz képest a magánberuházások megtorpantak. A tőkepiaci unió elmélyítése elengedhetetlen a magánberuházások mozgósításához és az EU versenyképességének növeléséhez. A zöld és a digitális átállás felgyorsításához, a reziliencia megerősítéséhez és az Unió versenyképességének növeléséhez szükséges beruházásoknak elsősorban a magánszektorból kell származniuk.

Ebben a megbízatásban a Bizottság által javasolt, a tőkepiaci unióra vonatkozó 2020. évi cselekvési terv 16 intézkedése közül szinte mindegyiket elfogadták vagy politikai szinten egyeztettek. A javuló uniós tőkepiaci feltételek ellenére azonban ezek az intézkedések önmagukban nem teszik teljessé a tőkepiaci uniót, és a rizikóvállalásra kész (például kockázati) tőke rendelkezésre állása továbbra sem elegendő az innovatív vállalkozások növekedéséhez és a jövőbeli növekedés finanszírozásához.

Az uniós taxonómiai rendelet fokozni fogja a környezeti szempontból fenntartható gazdasági tevékenységek finanszírozását, és elő fogja mozdítani a zöld átállást.

2023-ban jelentősen szigorodtak a **finanszírozási feltételek**, így a beruházási környezetben több kihívással kell szembenézni. Az euroövezetben meredeken emelkedtek a kamatlábak, miközben az új hitelekre vagy hitelkeretekre vonatkozó hitelezési feltételek szigorúbbak lettek, és az euroövezeten belül nagyobb eltéréseket mutattak³². Az EBB³³ arról számol be, hogy a finanszírozás rendelkezésre állásával kapcsolatos problémák az uniós vállalkozások 44 %-a számára jelentenek beruházási akadályt.

Az **uniós tőkepiacok** jelenlegi mérete és mélysége továbbra sem elegendő az EU jövőbeli növekedésének támogatásához. A tőkepiaci unió elmélyítése elő fogja segíteni a reálgazdaságot finanszírozó megtakarítási és beruházási kapacitások bővítését, csökkenteni fogja a hitelfelvétel költségeit és elő fogja segíteni a beruházásokat az egységes piacon, amelyek mind elengedhetetlenek a sikeres kettős átálláshoz.

A kockázati tőke rendelkezésre állása (különösen a vállalkozások bővítése érdekében) továbbra is visszafogott. Az EU részvénytőkepiaci kapitalizációja a GDP százalékában kifejezve (a magasabb uniós megtakarítások ellenére) **nem éri el az Egyesült Államok részvénytőkepiaci kapitalizációjának a felét**, és Japánhoz, Kínához vagy az Egyesült Királysághoz mérten is alacsonyabb. A digitális és zöld technológiai cégekbe történő magántőke- és kockázati-tőke-befektetések 2016 óta³⁴ folyamatosan növekedtek. A **kockázati tőke** 2022-ben a GDP 0,09 %-át tette ki (lásd: 4. KPI), a 2018. évi szinthez (0,04 %) képest megduplázódott, de az előző évhez

³² Lásd például az euróövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlást, COM(2023) 903 final.

³³ [Az EBB 2023. évi beruházási felmérése: Európai Unió Áttekintés.](#)

³⁴ Ipari ökoszisztémák Európai Figyelője (EMI) SWD(2024) 77.

képest alacsonyabb volt, illetve az USA-ban mérhető (0,75 %-os) és Kínában fennálló (0,58 %-os) szintnek még mindig csak a töredékét tette ki.

Az uniós növekvő innovatív vállalkozások száma az USA-ban működő ilyen vállalkozások számának 38 %-a, bár a különbség csökkenő tendenciájú. A helyzet további javítása érdekében az EBB-csoport és öt tagállam elindította az európai technológiai bajnokok kezdeményezést (ETCI)³⁵, amely az innovatív uniós vállalkozásokat finanszírozó nagy méretű kockázatitőke-alapokba befektető holdingalap konstrukció. Ez a fellépés kiegészíti a kockázatitőkealap-kezelők számára az InvestEU által a későbbi szakaszban nyújtott finanszírozási lehetőségeket, mint például az európai kockázatitőke-növelő akciót, az EUIPO alap kezdeményezést.

A mélyebb és integráltabb tőkepiacok elengedhetetlenek az uniós vállalkozások finanszírozásához, valamint a digitális és fenntartható gazdaságra való átállás támogatásához. A tőkepiaci unióra vonatkozó 2020. évi cselekvési terv intézkedéseinek végrehajtása pozitív hatással lesz az uniós tőkepiacok növekedésére, javítja az uniós vállalkozások piaci alapú finanszírozási forrásokhoz való hozzáférését, valamint megkönnyíti és vonzóbbá teszi az uniós vállalkozásokba való befektetést.

Létfontosságú, hogy a tagállamok, a magánszféra érdekelt felei és az uniós intézmények továbbra is együttműködjenek a tőkepiaci unió terén, többek között a magántőke, például nyugdíjalapok szélesebb körű bevonásával. A Bizottságnak és a tagállamoknak különösen arra kell még inkább törekedniük, hogy a vállalatok és más szereplők számára nagyobb mértékben legyen biztosított a tőkepiacokhoz való közvetlen hozzáférés, bővíthessen a kockázati tőke uniós kínálata, így támogathatók legyenek az induló innovatív vállalkozások és növekedhessenek az európai vállalkozások.

3. Közberuházás és infrastruktúra

Fő teljesítménymutató (KPI)	Leírás	Célérték	Legutóbbi uniós érték ³⁶
5. KPI: Közberuházás a GDP arányában	A közberuházás kulcsszerepet játszik a vállalkozástámogató infrastruktúrák, például az energia, a közlekedés vagy a digitális konnektivitás fejlesztésében és karbantartásában.	Növekvő	3,2 % (2022) 3,2 % (2021)

A közberuházások a pénzügyi válság utáni alacsony szintről ismét erőre kaptak. Az uniós kohéziós politikai alapok, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és más programok hozzájárultak a zöld és digitális átállás finanszírozásához, miközben az egységes piacon megőrizték az egyenlő versenyfeltételeket és előmozdították a konvergenciát. A magánfinanszírozás mozgósításához, illetve a kettős átálláshoz és Európa gazdasági

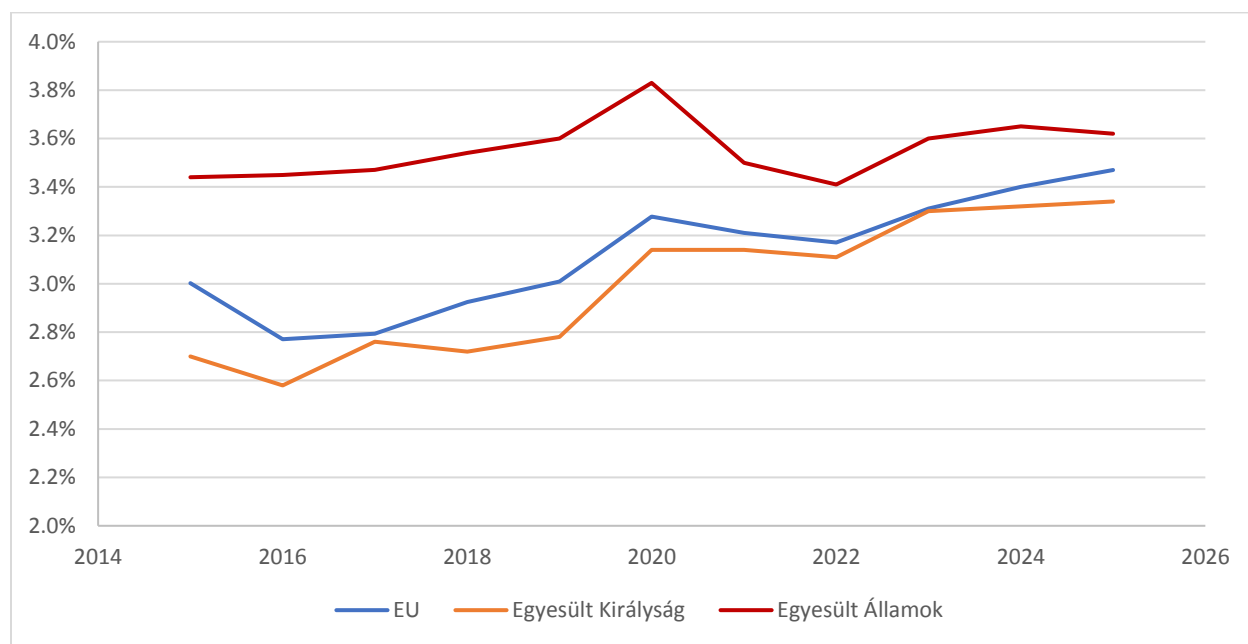
³⁵ 2023. február 13-án az EBB csoport kezdeményezte, Németországtól, Franciaországtól, Spanyolországtól, Olaszországtól és Belgiumtól érkező hozzájárulásokkal.

³⁶ A 2023 decemberében rendelkezésre álló adatok. Az SWD(2024) 78 dokumentum „A hosszú távú versenyképességre vonatkozó fő teljesítménymutatók áttekintése” című 1. melléklete a hosszabb távú tendenciákról nyújt tájékoztatást.

rezilienciájához szükséges évi 650 milliárd EUR biztosításához³⁷ azonban fokozott, és a stratégia elemeket jobban szem előtt tartó közberuházásokra van szükség, többek között a magánberuházások kockázatmentesítését elősegítő innovatívabb eszközök révén.

A közberuházások, amelyek a GDP 3,3 %-át teszik ki, jóval megelőzik az Egyesült Királyság közberuházásait (3,3 %), és némileg elmaradnak az USA-beli ilyen beruházásoktól (3,6 %). Míg a kettős átálláshoz szükséges beruházási igények nagy részét magánalapokból fogják finanszírozni, a közberuházások szerepe továbbra is központi jelentőségű, például a pénzügyi termékek célzott felhasználása és a pénzügyi források olyan ötvözése révén, amelynek célja a magánberuházások katalizálása és kockázatmentesítése, az infrastrukturális beruházások mozgósítása, valamint projektek támogatása olyan gazdasági és biztonsági érdekű területeken, ahol a magánberuházások esetleg hiányoznak. A regionális egyenlőtlenségek csökkentése érdekében, valamint a finanszírozási igények kielégítéséhez továbbra is szükség van az uniós finanszírozásra, ugyanakkor el kell kerülni, hogy az egységes piac az eltérő szintű nemzeti (ideiglenes) állami támogatások miatt széttöredezetté váljon.

2. ábra: Közberuházás

Forrás: Európai Bizottság, éves makroökonómiai (AMECO) adatbázis

2021 óta a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében több mint 222 milliárd EUR kifizetésére került sor, a kohéziós politikai alapokból pedig 192 milliárd EUR-t folyósítottak a 2021–2024-es időszakban³⁸. Az InvestEU 13,44 milliárd EUR összegű uniós garanciát nyújtott, a

³⁷ A kettős átállás célkitűzéseinek eléréséhez szükséges további beruházási igények a becslések szerint 2022 és 2030 között évente mintegy 650 milliárd EUR-t tesznek ki. https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/strategic-planning/strategic-foresight/2022-strategic-foresight-report_hu#:~:text=It%20is%20estimated%2C%20at%20lower,regions%20in%20Europe%20and%20beyondhttps://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_23_3194

³⁸ [Európai strukturális és beruházási alapok, nyílt hozzáférésű adatok portálja – Európai Bizottság](https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_23_3194) | Adatok | Európai strukturális és beruházási alapok (europa.eu).

Horizont Európa pedig több mint 24 milliárd EUR-t mozgósított a tudományos és az innovációs célokra.

A szabályozási intézkedéseknek és – amennyiben rendelkezésre állnak – az uniós vagy tagállami források felhasználásának együttese révén a kulcsfontosságú ágazatok számára a célzottabb eszközök is alapvető szerepet játszanak. A **nettó zéró kibocsátási célt szolgáló iparról szóló jogszabály**³⁹, a **csipekről szóló jogszabály** és a **kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló jogszabály** megerősíti az EU belső gyártási kapacitását, és a vállalkozásokat az egységes piacon rejlő lehetőségek kiaknázására ösztönzi. A csipekről szóló európai jogszabály, melyhez az uniós költségvetés 3,3 milliárd EUR-val járul hozzá, közel 43 milliárd EUR értékű beruházást fog támogatni. Több mint 100 milliárd EUR összegű köz- és magánberuházást jelentettek be a csipek ellátási láncához kapcsolódóan. Az olyan ipari szövetségek⁴⁰, mint a közelmúltban alakult, a kritikus fontosságú gyógyszerekkel foglalkozó szövetség, elősegítik a kulcsfontosságú technológiák ellátási láncain belüli szorosabb együttműködést, hozzájárulva ezzel az EU versenyképességéhez.

Az új európai innovációs menetrend⁴¹ kritikus iránymutatást és támogató intézkedéseket nyújt annak érdekében, hogy megkönnyítse a finanszírozáshoz való hozzáférést, valamint szabályozási tesztkörnyezetek és kísérleti platformok, innovatív közbeszerzés és tehetségfejlesztés révén előmozdítsa az innovációt.

A **közös európai érdeket szolgáló fontos projektek** áttörést hozó innovációkat vagy infrastrukturális projekteket támogatnak a kritikus technológiák területén. Eddig hét integrált közös európai érdeket szolgáló fontos projektet hagytak jóvá⁴², amelyekben 27,9 milliárd EUR tagállami támogatásra és több mint 50 milliárd EUR magánberuházás mozgósítására került sor.

Az **uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer bevételeiből finanszírozott „Innovációs Alap”** a nettó zéró kibocsátási célt szolgáló technológiák területén támogatja és fokozza az innovációt a teljes technológiai és kereskedelmi érettség elérése érdekében, és egyre inkább kulcsfontosságú közeszközzé válik a zöld megállapodáshoz kapcsolódó uniós ipari stratégia végrehajtásának szolgálatában. Tekintettel az Innovációs Alap sikerére és arra, hogy a nagyszabású pályázati felhívásokra a forrásokat meghaladó mértékben nyújtanak be pályázatokat, a Bizottság törekedni fog arra, hogy a rendelkezésre álló források terhére tett kötelezettségvállalások előre ütemezésével maximalizálja az Innovációs Alap költségvetését.

A **„Stratégiai Technológiák Európai Platformja”** (STEP)⁴³ a tiszta technológiák, a digitális technológia, a deep tech innováció és a biotechnológia ágazatában támogatni fogja a kritikus technológiák fejlesztésére és gyártására irányuló beruházásokat. A STEP a meglévő programok keretében finanszírozást biztosít, és egy hamarosan létrejövő szuverenitási portálon keresztül

³⁹ [A nettó zéró kibocsátási célt szolgáló iparról szóló jogszabály \(europa.eu\).](https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2023/1705/oj)

⁴⁰ [Ipari szövetségek – Európai Bizottság \(europa.eu\).](https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2023/1705/oj)

⁴¹ https://research-and-innovation.ec.europa.eu/strategy/support-policy-making/shaping-eu-research-and-innovation-policy/new-european-innovation-agenda_hu

⁴² Kettőt az akkumulátorgyártásban, kettőt a félvezetőgyártásban, kettőt a hidrogén-ökoszisztémában, egyet pedig a felhőalapú és pereminformatikai technológiák terén. Lásd az SWD(2024) 78 dokumentum 2. mellékletét is.

⁴³ COM(2023) 335 final.

támogatja a projektgazdát. A kezdeményezés beruházási potenciálja a tagállamok átprogramozási döntésétől függően több tucát milliárd eurót is elérhet.

Emellett stratégiai közbeszerzéssel ennél többet, az EU GDP-jének mintegy 14 %-át is el lehet érni. A közbeszerzési eljárásokban jelenleg nem veszik kellőképpen figyelembe a környezetvédelmi, szociális és innovációs szempontokat⁴⁴. Az új kezdeményezések, például a nettó zéró kibocsátási célt szolgáló iparról szóló jogszabály⁴⁵ környezeti és társadalmi fenntarthatóságot, valamint rezilienciakritériumokat vezetnek be a közbeszerzésbe. Ez általában véve arra ösztönöz, hogy az áruk és szolgáltatások beszerzése során nagyobb mértékben vegyék figyelembe a nem árjellegű szempontokat.

Az egységes piac további elmélyítésével párhuzamosan az összes tagállamban – többek között regionális szinten a kohéziós politika révén – a kulcsfontosságú kiemelt területekre irányuló további közberuházásokra van szükség annak érdekében, hogy biztosítható legyen az összetartó növekedés, a versenyképesség és a reziliencia, ugyanakkor el lehessen kerülni az egységes piac széttöredezését.

A zöld és digitális átállás finanszírozása az eszközök stratégiai kombinációját igényli. Ehhez – a magánberuházások katalizálása és kockázatmentesítése érdekében – a finanszírozási források európai szintű fokozott és innovatívabb felhasználása szükséges. A közbeszerzést a fenntarthatóság, a reziliencia, az innováció és a társadalmi felelősség szemléletének megfelelő gyakorlatok ösztönzésére és jutalmazására kell felhasználni.

4. Kutatás és innováció

Fő teljesítménymutató (KPI)	Leírás	Célérték	Legutóbbi uniós érték ⁴⁶
6. KPI: Kutatásra és fejlesztésre fordított kiadások a GDP arányában	A K+F-re fordított összes kiadás (köz- és magánkiadások).	> 3 % 2030 után	2,2 % (2021) 2,3 % (2020)
7. KPI: Szabadalmi bejelentések száma egymillió lakosra vetítve	A szabadalmak tükrözik a gazdaságnak a tudás kiaknázására vonatkozó képességét, és jelzik az innováció révén megszerezhető versenyképességi előnyt.	Növekvő	EPO-EU: 151,1 (2022) 151,75 (2021)

Európa tudományos hatalom, amely a leggyakrabban idézett tudományos publikációk 10 %-ának egyötödét állítja elő. Ez azonban nem mindig jelent üzleti vezető szerepet (lásd a 7. fő teljesítménymutatót), gyakran azért, mert az EU-ban nehézségekbe ütközik az üzleti tevékenységek bővítése. Nagyobb mértékben kell támogatni a laboratóriumi kidolgozástól a gyártásig tartó európai erőfeszítéseket, ahogyan például a félvezetőkkel kapcsolatban a

⁴⁴ <https://www.eca.europa.eu/hu/publications/SR-2023-28> Az Európai Bizottság által kiadott „Szociális közbeszerzés” című, 2021. évi iránymutatás támogathatja a közigazgatási szerveket e kritériumok végrehajtásában, <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/45767>

⁴⁵ https://single-market-economy.ec.europa.eu/industry/sustainability/net-zero-industry-act_hu

⁴⁶ A 2023 decemberében rendelkezésre álló adatok. Az SWD(2024) 78 dokumentum „A hosszú távú versenyképességre vonatkozó fő teljesítménymutatók áttekintése” című 1. melléklete a hosszabb távú tendenciákról nyújt tájékoztatást.

csipekről szóló európai jogszabály révén jelenleg megfigyelhető, megkönnyítve a kutatási együttműködést, és támogatást nyújtva a Horizont Európa vagy a Digitális Európa program keretében.

Az innováció a virágzó és versenyképes gazdaság központi eleme, és a 2023. évi európai innovációs eredménytábla⁴⁷ kiemeli, hogy Európa-szerte javul az EU innovációs teljesítménye.

Az EU **K+I beruházásai** húsz év alatt a GDP 1,8 %-áról 2,2 %-ára nőttek (lásd a 6. fő teljesítménymutatót), de évről évre csökkentek, és a 3 %-os⁴⁸ cél alatt maradnak, továbbá egyenlőtlenül oszlanak meg a régiók és a tagállamok között. A K+I-beruházások nem érik el azt a szintet, ami az USA-ban⁴⁹ (a GDP 3,4 %-a) és Kínában (2,4 %) megfigyelhető, amelynek oka különösen az üzleti szektorbeli K+I⁵⁰ terén mutatkozó különbség és az állami K+F beruházások stagnáló szintje. Ezen túlmenően e beruházások hatékonyságát és hatását akadályozzák azok a strukturális kihívások – például a tudomány és a vállalkozások közötti gyenge kapcsolatok –, amelyek számos K+I rendszerben tartósan fennállnak.

Az EU globális vezető szerepet tölt be a digitális és zöld innovációkat ötvöző **technológiák fejlesztésében**, és az uniós szabadalmaztatási tevékenységek nagy része az éghajlatváltozással kapcsolatos technológiákra összpontosul⁵¹. 2020-ban csak a digitális területen az EU részesedése – hasonlóan az USA-éhoz – 20 %-os volt.

Az Európai Innovációs Tanács (EIC) azzal segíti a finanszírozás bővítése terén meglévő európai piaci szakadék áthidalását, hogy az ígéretes deep-tech induló vállalkozásokat és növekvő innovatív vállalkozásokat a vissza nem térítendő támogatások és a saját tőke együttes alkalmazásával támogatja. Már több mint 1 milliárd EUR értékű beruházást hagytak jóvá közel 200 deep-tech növekvő innovatív vállalkozás támogatására. Emellett az Európai Innovációs és Technológiai Intézet további 7,3 milliárd EUR összegű magánberuházást mozgósított az olyan stratégiai ágazatokban működő induló vállalkozások számára, mint az akkumulátorgyártás, a hidrogéntermelés vagy az egészségügy.

A tagállamok – a kohéziós politika keretében nyújtott 35 milliárd EUR-n túlmenően – Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében több mint 47 milliárd EUR összegű K+I beruházást mozgósítanak, és megreformálják a K+I rendszereiket.

⁴⁷ <https://op.europa.eu/en/web/eu-law-and-publications/publication-detail/-/publication/04797497-25de-11ee-a2d3-01aa75ed71a1>

⁴⁸ [Az EU hosszú távú versenyképessége a 2030 utáni időszakban Európai Bizottság \(europa.eu\).](#)

⁴⁹ A K+F-kiadások összessége (a GDP százalékában kifejezve) és a szabadalmi bejelentések teljes száma (egymillió lakosra vetítve) az elmúlt évtizedekben mintegy 25–40 %-kal elmaradt az USA-ban mért adatoktól.

⁵⁰ Az uniós üzleti szektorban a K+F-beruházások aránya részben a K+F-vállalati beruházási ágazat strukturális különbségei miatt marad el az USA teljesítményétől. Mind az USA-ban, mind Kínában különösen magas szintet érnek el a K+F-beruházások az olyan gyorsan növekvő területeken, mint az IT/IKT és a kapcsolódó szolgáltatások, valamint az egészségüggyel kapcsolatos területek (különösen az Egyesült Államokban). Összehasonlításképpen, az EU vezető szerepet tölt be a gépjárműipar K+F beruházásaiban, és szélesebb ipari portfólióval rendelkezik, amely dekarbonizációra és körforgásos gazdaságra irányuló K+F-beruházásokat végez – többek között a zöld technológiákat fejlesztő és alkalmazó iparágakban. További részletekért lásd az Európai Unió 2023. évi ipari K+F beruházási eredménytábláját, Európai Bizottság, Közös Kutatóközpont, az Európai Unió Kiadóhivatala, 2023, <https://data.europa.eu/doi/10.2760/506189>

⁵¹ [Az EBB 2023. évi beruházási felmérése: Európai Unió Áttekintés.](#)

Mindezek ellenére a teljes tényezőtermelékenység-növekedés az EU-ban nem érte el az USA-ban az elmúlt 30 évben tapasztalt növekedés felét. Ez annak a jele, hogy nagyobb hangsúlyt kell fektetni a stratégiai technológiákra (pl. tiszta technológiák, kritikus fontosságú nyersanyagok helyettesítése, digitális technológiák, fejlett anyagok, fejlett és tiszta termelési technológiák), beleértve a kettős felhasználású technológiákat is.

A kutatásba és innovációba történő uniós beruházások növelése mellett lépéseket kell tenni annak érdekében, hogy a kutatási erőfeszítéseket még inkább az EU hosszú távú versenyképességi szükségleteihez igazítsuk, és hogy a kutatási eredményeket jobban át lehessen ültetni a gyakorlati üzleti alkalmazásokba.

Reformokra van szükség ahhoz, hogy a K+I rendszerek korszerűbbek legyenek, és így a K+I beruházások hatása nagyobb lehessen. Például a vállalkozások és a kutatóintézetek közötti kapcsolatok megerősítése, valamint a kutatási és innovációs eredmények ipari hasznosítását szolgáló támogatási struktúrák javítása vonzóbb üzleti környezetet eredményezhet.

Uniós szinten a Bizottság folytatni fogja az olyan szakpolitikák kidolgozását és végrehajtását, amelyek célja a deep-technológia és a zöld technológia területén működő innovatív induló és növekvő innovatív vállalkozások segítése, többek között az Európai Innovációs Tanács képességeinek kiépítése révén.

5. Energia

Fő teljesítménymutató	Leírás	Célérték	Legutóbbi uniós érték ⁵²
8. KPI: A megújuló forrásokból előállított energia aránya	Megújulóenergia-termelés (a megújulóenergia-irányelvben javasoltak szerint).	45 % 2030-ban	23,02 (2022) 21,77 % (2021)
9. KPI: Nem háztartási fogyasztók által fizetett villamosenergia-árak	Az ipari fogyasztók által fizetendő villamosenergia-ár jól jelzi az energia megfizethetőségét.	Csökkenés, majd stabilizálódás	EU IC-sáv: ⁵³ 0,21 EUR/kWh (2023 1. negyedéve) 0,18 EUR/kWh (2022 1. negyedéve)

Az EU vezető szerepet tölt be a dekarbonizált energiarendszerre való globális átállásban. 2022-ben az üvegházhatásúgáz-kibocsátás 32,5 %-kal⁵⁴ volt alacsonyabb, mint 1990-ben, míg az EU GDP-je 67 %-kal nőtt. Ugyanakkor Oroszország ukrajnai háborúja energiaválságot idézett elő, amely jelentős hatással van a háztartásokra és az európai ipar versenyképességére. Bár az energiaárak mostanra csökkentek, továbbra is jóval meghaladják a korábbi hosszú távú tendenciákat, és tartósan magasabbak, mint a

⁵² A 2023 decemberében rendelkezésre álló adatok. Az SWD(2024) 77- 78 dokumentum „A hosszú távú versenyképességre vonatkozó fő teljesítménymutatók áttekintése” című 1. melléklete a hosszabb távú tendenciákról nyújt tájékoztatást.

⁵³ Az IC fogyasztási sávba a közepes méretű fogyasztók tartoznak, akiknek éves fogyasztása 500 MWh és 2 000 MWh között van, és a megfizethetőségre vonatkozóan helyettesítő mutatóként működik.

⁵⁴ (2023. évi éghajlat-politikai eredményjelentés) - COM/ 2023/650 final.

versenytárs régiókban. Az összekapcsoltabb és integráltabb belső energiapiacok hozzá fognak járulni a megfizethető, bőséges, megbízható és dekarbonizált energiához való hozzáférés biztosításához.

2010 és 2021 között az uniós ipari ökoszisztémák **kibocsátása** összességében 3 %-kal csökkent. Ugyanebben az időszakban az energiaellátási ágazat kibocsátása 35 %-kal mérséklődött⁵⁵.

A nagyipari vállalatok által fizetendő **uniós villamosenergia-árak** 2021-ig valamivel alacsonyabbak voltak, mint Japánban és az Egyesült Királyságban, bár kétszer magasabbak voltak, mint az USA-ban. 2021 óta és az Oroszország Ukrajnai elleni agressziós háborúja által kiváltott sokkhatáson túl növekedett az USA-val szembeni árkülönbség, ami hátrányosan érinti az EU versenyképességét⁵⁶.

Az **uniós villamosenergia-piac szerkezetének**⁵⁷ reformja várhatóan felgyorsítja a tiszta energia elterjedését azáltal, hogy olyan hosszú távú szerződések megkötését segíti elő, amely az árak kiszámíthatóságát és a beruházási biztonságot egyaránt lehetővé teszi, így középtávon hozzájárul az energiatermelési költségek visszafogásához. A kkv-k **energiamegtakarítási technológiákkal** kapcsolatos kiadásai az elmúlt öt évben valamennyi ipari ökoszisztémában nőttek, különösen az agrár-élelmiszeripar, a textilipar, az idegenforgalom, valamint az ürepülés és a védelem területén³⁴. A fejlett gyártási technológiák, például az ipari robotika és az additív gyártás további megtakarításokat eredményezhetnek.

Az EU energiaigényét jelentős mértékben villamos-energiával kell kielégíteni. Ehhez a dekarbonizált technológiák terén jelentős beruházásokra van szükség. A megújuló energiaforrásokba történő EU-n belüli beruházások 2015 és 2022 között évente 18,7 %-kal nőttek, és évi 38 milliárd EUR-t tettek ki. A még nagyobb (92 milliárd EUR összegű) közvetlen külföldi beruházások miatti tőkekiáramlás megerősíti, hogy ezen a területen az uniós ipar vezető szerepet játszik³⁴. A 2040-re vonatkozó európai éghajlat-politikai célkitűzésről szóló közlemény hatásvizsgálata azt mutatja, hogy 2040-ben az EU villamosenergia-fogyasztásának több mint 90 %-a megújuló energiából származik majd, amelyet kiegészít az atomenergia⁵⁸. A Bizottság elindította a kis moduláris reaktorokkal foglalkozó európai ipari szövetséget is.

Alapvető fontosságú lesz továbbá a dekarbonizált energiát előállító új termelőközpontok és az új fogyasztási központok összekapcsolása. A hálózatokra vonatkozó európai cselekvési terv az első olyan lépés, amely számos intézkedést határoz meg a **hálózatok kiépítésének** felgyorsítására és a megújuló energia gyorsabb integrálására⁵⁹. Ennek alapján kell végrehajtani az európai integrált energiainfrastruktúra fejlesztésének felgyorsítását célzó jövőbeli átfogó intézkedéseket. A digitalizáció is az új hálózati rendszer központi eleme⁶⁰. Az összes (új) energiaforrás

⁵⁵ Eurostat, Levegőkibocsátási számlák, üvegházhatást okozó gázok NACE Rev. 2. tevékenység szerint, negyedéves adatok.

⁵⁶ Lásd például: Orgalim, 2023. évi őszi gazdasági kilátások.

⁵⁷ [Az uniós villamosenergia-piac szerkezetének reformja \(europa.eu\)](https://europa.eu).

⁵⁸ Ezen túlmenően a tagállamok atomenergiával foglalkozó szövetsége bejelentette, hogy 2050-re 150 GW atomenergia-kapacitást kívánnak elérni.

⁵⁹ COM(2023) 757.

⁶⁰ COM(2022) 552.

integrálásához és a rendszer stabilizálásához szükség van a digitalizációra, az adatokhoz való hozzáférésre és az automatizálásra.

A hálózatok kiépítésén túl a nettó zero kibocsátási célt szolgáló iparról szóló jogszabály meg fogja erősíteni a **nettó zero technológiák unióbeli gyártását**. Az európai széleenergiára vonatkozó cselekvési terv ajánlásokat és kötelezettségvállalásokat fogalmaz meg a széleenergiához kapcsolódó európai gyártási kapacitás támogatására⁶¹.

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és a REPowerEU is kulcsszerepet játszik az uniós energiarendszer rezilienciájának, biztonságának és fenntarthatóságának javításában, különösen az energiahatékonyságba, valamint a megújuló energiába és a hálózatokba történő beruházások révén, miközben hozzájárul az energiaszegénység elleni küzdelemhez.

⁶¹ COM(2023) 669.

Az elmúlt öt évben az EU jelentős mértékben aktualizálta energiapolitikai eszköztárát, hogy teljesítse az európai zöld megállapodás célkitűzéseit, többek között az ipari terv tekintetében is.

A dekarbonizált villamos energia elterjedésének, az energiahálózatokba való integrálásának és a nettó zéró technológiák fokozott gyártásának megkönnyítéséhez azonban ennél többre lesz szükség. Mindez elengedhetetlen az energiaárak csökkentéséhez és Európa versenyképességének megerősítéséhez.

Az e területeken elvégzendő tagállami feladatok közé tartozik például a hálózatra és a szélernergiára vonatkozó cselekvési tervek és a megújulóenergia-irányelv végrehajtása, valamint a SMET keretében elvégzendő engedélyezési munka és a nettó zéró kibocsátási célt szolgáló iparról szóló jogszabály gyors végrehajtása. A tagállamoknak a STEP-kezdemenyezés segítségével ki kell aknázniuk az összes uniós eszközben – köztük az uniós kohéziós politikai alapokban – rejlő lehetőségeket, valamint támogatniuk kell a kulcsfontosságú stratégiai tisztaenergia-technológiák fejlesztését és gyártását.

6. Körforgásos jelleg

Fő teljesítménymutató (KPI)	Leírás	Célérték	Legutóbbi uniós érték ⁶²
10. KPI: Körforgásos anyagfelhasználási arány	A körforgásos anyagfelhasználási arány a visszanyert és a gazdaságba visszatáplált anyagok teljes anyagfelhasználáson belüli arányát méri. A körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési tervben meghatározott cél: a 2020. évi arány megkésztetése.	23,4 % 2030-ra	11,5 % (2022) 11,7 % (2021)

Európa lassan halad a körforgásosabb gazdaság felé. 2000 óta az uniós ipar erőforrás-termelékenysége⁶³ 37 %-kal nőtt, ami azt jelzi, hogy az uniós termelésben az anyagok felhasználása hatékonyabb, de az EU anyaglábnyma⁶⁴ az elmúlt évtizedben nem változott⁶⁵. A közelmúltban elfogadott jogszabályok – végrehajtásukat követően – javítani fogják a gazdaság körforgásos jellegét.

A gazdaság körforgásos jellegének fokozása azt jelenti, hogy csökken az elsődleges anyagok fogyasztása, kevesebb lesz a hulladék és csökken a függőség. Emellett jelentős lehetőségeket rejt magában a minőségi munkahelyek teremtése terén is, különösen a szociális gazdaságban. A biogazdaság hozzájárulhat a körforgásos jelleg fokozásához, például az akkumulátor-alapanyagok területén.

A másodlagos nyersanyagok felhasználási aránya 2022-ben 11,5 % volt, ami nem érte el a 2030-ra kitűzött cél felét, így jelentős kiaknázatlan potenciált mutat (lásd: 3. ábra és 10. fő

⁶² A 2023 decemberében rendelkezésre álló adatok. Az SWD(2024) 78 dokumentum „A hosszú távú versenyképességre vonatkozó fő teljesítménymutatók áttekintése” című 1. melléklete a hosszabb távú tendenciákról nyújt tájékoztatást.

⁶³ A hazai gazdaság mérete és a hazai természeti erőforrások felhasználása közötti kapcsolat.

⁶⁴ A belső fogyasztók által felhasznált nyersanyagok teljes mennyisége: ide tartoznak az uniós termelésben felhasznált anyagok, az importba beágyazott anyagokkal együtt és az exportba beágyazott anyagok nélkül.

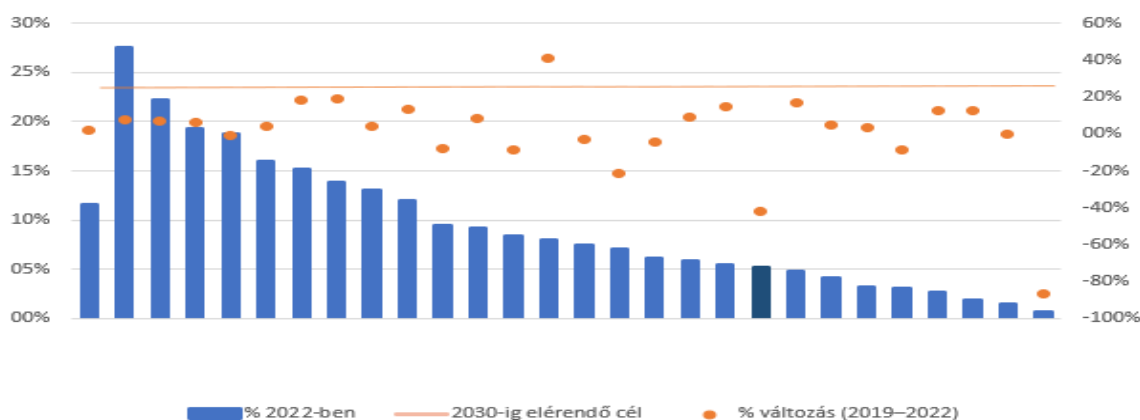
⁶⁵ [Európa anyaglábnyma \(europa.eu\)](https://eur01.safelinks.europa.eu/).

teljesítménymutató). Ugyanakkor az uniós ipar erőforrás-termelékenysége húsz év alatt 37 %-kal nőtt⁶⁶, ami ma már megközelíti az USA eredményét, és háromszor magasabb, mint Kínaé.

A nem fenntartható fogyasztás és a kapcsolódó termelés a körforgásos működés fő szűk keresztmetszetei⁶⁷. A kkv-knak csak 20 %-a használ újrafeldolgozott anyagokat, és csak 11 %-uk alkalmaz körforgásos anyagokon alapuló üzleti modelleket⁶⁸.

A közelmúltban elfogadott vagy politikai szinten egyeztetett jogszabályok szilárd alapot teremtenek az uniós **gazdaság körforgásosabbá válásához**. A termelést megelőző szakasz tekintetében a **kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló jogszabály** előírja, hogy 2030-ra az Uniónak képesnek kell lennie a stratégiai fontosságú nyersanyagok éves uniós felhasználásának 25 %-át kitevő anyagmennyiség újrafeldolgozására. Termékszíntén a **fenntartható termékek környezettudatos tervezéséről szóló rendelet** lehetővé teszi az uniós piacon forgalomba hozott termékek kategóriáira vonatkozó egyedi körforgásossági kritériumok kidolgozását⁶⁹. Ez hozzá fog járulni ahhoz, hogy kezelhető legyen az egységes piacnak a termékek fenntarthatóságára vonatkozó eltérő nemzeti szabályok miatti széttagoltsága. A digitális termékútlevél megkönnyíti az információk megosztását az ellátási láncokban. Fokozott piacfelügyelettel lehet majd csökkenteni az alkalmazandó környezettudatos tervezési követelmények végrehajtási hiányosságait, különösen az importált termékek esetében. Az **akkumulátorokra vonatkozó uniós szabályozási keret**⁷⁰ már most is hozzájárul ahhoz, hogy az akkumulátorgyártás értékláncai körforgásosak legyenek. Ezzel párhuzamosan a körforgásos jelleg előmozdítása érdekében néhány akadály – például a hulladék meghatározásával kapcsolatban – továbbra is megoldásra vár. Fogyasztói szinten a fogyasztók zöld átállásban való szerepvállalásának növeléséről szóló irányelv és a környezeti állításokról szóló irányelv segíti a fogyasztókat a megbízható és fenntartható termékek azonosításában.

3. ábra: Körforgásos anyagfelhasználási arány (másodlagos anyagfelhasználás a teljes anyagfelhasználás százalékában)

⁶⁶ Eurostat: [Anyagáramlási számlák és erőforrás-termelékenység – A statisztikák magyarázata \(europa.eu\)](#).

⁶⁷ [A fenntartható és körforgásos fogyasztás feltételei és útjai Európában – Európai Környezetvédelmi Ügynökség \(europa.eu\)](#).

⁶⁸ Lásd az ipari ökoszisztémákról szóló felmérést a 6. mellékletben.

⁶⁹ Rendelet a fenntartható termékek környezetbarát tervezéséről (COM(2022) 142).

⁷⁰ Az (EU) 2023/1542 rendelet.

A közelmúltban elfogadott jogszabályok fokozzák a körforgásosságot az EU-ban. A hatékonyság biztosítása érdekében azonban a tagállamoknak törekedniük kell a körforgásos jelleghez kapcsolódó termékszabályozási követelményekkel összefüggő piacfelügyelet megerősítésére. Emellett a tagállamok előmozdíthatják a fenntartható anyagfogyasztást azáltal, hogy támogatják a másodlagos anyagok ipari felhasználását (ipari szimbiózis a vállalkozások között), és a megosztásalapú gazdaságot segítő olyan platformokat, amelyeken találkozhat egymással az újrahasznosítható/újrafelhasználható hulladékkal foglalkozó kínálati és keresleti oldal. Fontos továbbá a körforgásos gazdaság általános érvényesítése, amelynek eszköze a kutatás és az innováció fellendítése, a munkaerő továbbképzése és átképzése, valamint a finanszírozási eszközök célzott felhasználása.

7. Digitalizáció

Fő teljesítménymutató (KPI)	Leírás	Célérték	Legutóbbi uniós érték ⁷¹
11. KPI: A kkv-k digitális intenzitása	A legalább alapszintű digitális intenzitással rendelkező uniós vállalkozások aránya. Az alapszint azt jelenti, hogy tizenkét kiválasztott digitális technológia közül legalább négy alkalmazásra kerül (például MI-technológia használata; az e-kereskedelmi értékesítés a teljes forgalom legalább 1 %-át teszi ki; stb.), a Digitális évtized szakpolitikai programban meghatározottak szerint.	90 % 2030-ra	69,30 % (2022) 61,36 % (2021)
12. KPI: A digitális technológiák vállalkozások általi átvétele	A felhőszolgáltatásokat, nagy adathalmazokat, és/vagy mesterséges intelligenciát használó európai vállalkozások aránya. A célkitűzés a Digitális évtized szakpolitikai programban került meghatározásra.	75 % 2030-ra	Felhőszolgáltatások: 34 % (2021) Nagy adathalmazok: 14 % (2020) Mesterséges intelligencia 8 % (2021)

A digitális technológiák elterjedése és alkalmazása, valamint a gazdaság általános digitalizációja a versenyképesség és a szuverenitás alapvető mozgatórugói. Számos finanszírozási eszköz és jogalkotási kezdeményezés van érvényben a vállalkozások digitalizációjának, valamint az uniós információs és kommunikációs technológiai ágazat versenyképességének fokozása érdekében. A digitális transzformáció felgyorsítása, a beruházási hiányosságok kezelése és a digitális kapacitások megerősítése érdekében a Digitális évtized szakpolitikai programmal összhangban folytatni és fokozni kell a kollektív erőfeszítéseket.

Az információs és kommunikációs technológiák (IKT) globális piacán elért részesedés tekintetében az EU – a néhány digitális technológiai területeken, például a korszerű gyártási technológiákban és a félvezetőgyártó berendezések terén meglévő erősségei ellenére – az elmúlt

⁷¹ A 2023 decemberében rendelkezésre álló adatok. Az SWD(2024) 78 dokumentum „A hosszú távú versenyképességre vonatkozó fő teljesítménymutatók áttekintése” című 1. melléklete a hosszabb távú tendenciákról nyújt tájékoztatást.

évtizedben drasztikus csökkenést produkált (21,8 %-ról (2013) 11,3 %-ra (2022)), míg az USA részesedése 26,8 %-ról 36 %-ra nőtt⁷².

A Digitális évtized szakpolitikai program⁷³ az EU és a nemzeti hatóságok közötti együttműködésen alapuló irányítási rendszer, amely támogatja a 2030-ra vonatkozó konkrét célkitűzések és célok elérését. Ezek négy területre összpontosítanak: digitális készségek; digitális infrastruktúra; a vállalkozások digitalizációja, többek között azáltal, hogy olyan fejlett technológiákat alkalmaznak, mint például a mesterséges intelligencia (MI), a felhőszolgáltatások és a nagy adathalmazok elemzése; valamint a közszolgáltatások digitalizálása. A digitális évtized helyzetéről szóló első jelentés⁷⁴ kiemeli, hogy a félvezetők és a fejlett digitális készségek terén kitűzött céljaink megvalósítása, valamint az európai vállalkozások digitális átalakulásának előmozdítása érdekében **fel kell gyorsítani és el kell mélyíteni a közös erőfeszítéseket**.

Számos uniós finanszírozási eszköz támogatja a **digitális kapacitások, az infrastruktúra és a digitális átálláshoz szükséges készségek** megerősítését. A DIGITAL például (a Horizont Európával együtt) hozzájárult ahhoz, hogy az EU világszínvonalú vezető szerepet tölthessen be a nagy teljesítményű számítástechnika terén, továbbá stratégiai finanszírozással támogatja a mesterséges intelligenciával, a fejlett digitális készségekkel, a kiberbiztonsággal, valamint a digitális megoldások közigazgatási szervek és vállalkozások általi bevezetésével kapcsolatos projekteket.

A generatív mesterséges intelligencia forradalmi megjelenése egyedülálló lehetőséget teremt egy olyan piacon, amely 2023 és 2030 között várhatóan évente több mint 24,4 %-kal fog növekedni⁷⁵. A mesterséges intelligenciával kapcsolatos innováció fellendítése érdekében a mesterséges intelligenciáról szóló jogszabály stabil, kiszámítható és arányos jogi keretet biztosít a mesterséges intelligencia fejlesztői számára, erősítve a polgárok és a vállalkozások MI-alkalmazásokba vetett bizalmát, így fokozza a mesterséges intelligencia uniós elterjedését.

Emellett a mesterséges intelligenciával kapcsolatos, a szabályozási keretet kiegészítő induló és innovációs csomag⁷⁶ Európát a megbízható mesterséges intelligencia innovatív motorjává teszi. Európa világelső nagy teljesítményű számítástechnikai infrastruktúrájára (EuroHPC) építve olyan „MI-gyárakat” hoz létre, amelyek egyesítik a mesterséges intelligencia kulcsfontosságú összetevőit – adatokat, számítástechnikát, algoritmusokat és tehetségeket –, és egyablakos ügyintézési pontként szolgálnak az induló mesterségesintelligencia-vállalkozások számára nagy MI-modellek képzéséhez és fejlesztéséhez. Emellett összekapcsolja a mesterséges intelligenciával foglalkozó induló vállalkozásokat, kutatókat az ipari felhasználókat, ami Európa

⁷² [ICT global market share by country 2023 \(A világ globális IKT-piacán elért részesedés, 2023\) | Statista](#).

⁷³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2481 határozata (2022. december 14.).

⁷⁴ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/2023-report-state-digital-decade> Ez egy olyan átfogó keret, amely iparpolitikai megközelítést alkalmazva irányítja és koordinálja a digitalizációval kapcsolatos valamennyi intézkedést. Konkrétan meghatározza és nyomon követi a digitális évtized olyan céljainak elérését, mint a konnektivitásra, a digitális készségekre, a digitális vállalkozásokra és a digitális közszolgáltatásokra vonatkozó mérhető célok.

⁷⁵ Association for Computing Machinery, TechBriefs, 2023 nyara/ 8. kiadás-[3626110 \(acm.org\)](#).

⁷⁶ [A Bizottság mesterséges intelligenciával kapcsolatos innovációs csomagot indít a mesterséges intelligenciával foglalkozó induló vállalkozások és kkv-k támogatására | Európa digitális jövőjének megtervezése \(europa.eu\)](#).

14 ipari ökoszisztémájában fellendíti a generatív mesterséges intelligencia innovatív alkalmazásait.

A csipekkel és felhőszolgáltatásokkal kapcsolatos **stratégiai függőségek** csökkentésére összpontosító más uniós szakpolitikai intézkedések révén már megtörténtek az egyéb transzverzális digitális technológiák **hazai kapacitásának kiépítésére** irányuló első lépések⁷⁷. A **csipekről szóló jogszabály** eredményeként növekedni fog az EU gyártási kapacitása⁷⁸, amelynek célja, hogy 2030-ra a világon előállított élvonalbeli félvezetők értékének legalább 20 %-át Európában gyártsák. A **mikroelektronika, valamint az új generációs számítástechnika infrastruktúra és -szolgáltatások terén indított, közös európai érdeket szolgáló fontos projektek** arra ösztönzik a nagyvállalatokat és az induló vállalkozásokat, hogy jelentős, innovatív ipari kapacitásokba ruházzanak be⁷⁹, valamint alakítsanak ki egy interoperábilis és nyíltan hozzáférhető európai adatfeldolgozási ökoszisztémát.

A **digitális technológiák uniós vállalatok általi bevezetése** a gazdaság egészében jelentősen növelheti a munkatermelékenységet. A digitális évtized 2030-ra kitűzött 90 %-os célkitűzésével szemben 2022-ben az uniós kkv-k 69 %-ának digitális intenzitása érte el legalább az alapszintet (lásd a 11. fő teljesítménymutatót). A legalább 10 alkalmazottat foglalkoztató, digitális technológiákat alkalmazó uniós vállalkozások körében 2020-ban a vállalatok 14 %-a használt nagy adatmennyiségeket, 2021-ben 34 %-uk vett igénybe felhőszolgáltatásokat és 8 %-uk alkalmazott mesterséges intelligenciát, szemben azzal a 2030-ra előírányozott célkitűzéssel, hogy a vállalatok 75 %-a e technológiák közül legalább egyet használjon (lásd a 12. fő teljesítménymutatót). A digitális technológiával foglalkozó induló vállalkozások a legtöbb ipari ökoszisztémában nagyon aktívak, legtöbbjük az egészségügyben, a mobilitás terén, valamint a kulturális és kreatív ágazatokban működik³⁴. Számos ilyen induló vállalkozás kínál alapvető digitális megoldásokat, például online piactereket vagy szoftverszolgáltatásokat, amelyek hozzájárulnak az ökoszisztémák átalakulásához.

Az uniós vállalkozások, különösen a kkv-k és a közszolgáltatások digitalizációja folyamatban van, de egyes területeken messze elmarad a digitális évtized 2030-as célkitűzéseitől és célértékeitől. Ennek kezelése érdekében az EU-nak és a tagállamoknak maradéktalanul végre kell hajtaniuk a Digitális évtized szakpolitikai programot.

A stratégiai függőségek csökkentése és a versenyképesség előmozdítása érdekében az EU különféle szakpolitikai intézkedések formájában – nevezetesen a stratégiai technológiákba, például a félvezetőkbe, a felhőalapú szolgáltatásokba, a mesterséges intelligenciába és a nagy teljesítményű számítástechnikába történő beruházások fokozása révén – már tett lépéseket. A hatékonyság növeléséhez azonban az is szükséges, hogy e szakpolitikák keretében a tagállamok összehangolják az érintett területeken ipari kapacitások kiépítésére irányuló stratégiáikat.

⁷⁷ SWD(2021)352 Stratégiai függőségek és kapacitások, a 2020. évi új iparstratégia aktualizálását kísérő dokumentum: Erősebb egységes piac kiépítése Európa fellendülése érdekében.

⁷⁸ A tervek szerint 2030-ra már 14 új gyártási hely lesz online és működőképes.

⁷⁹ Beleértve a kritikus fontosságú nyersanyagokat, a berendezéseket, a lapkákat, a kutatást, a gyártáselőkészítést és a tervezést.

8. Oktatás és készségek

Fő teljesítménymutató (KPI)	Leírás	Célérték	Legutóbbi uniós érték ⁸⁰
13. KPI: Felnőttek oktatásban és képzésben való részvétele évente (nők és férfiak átlagosan)	A képzésben való fokozott részvétel azt fogja jelezni, hogy a fenntartható versenyképességhez szükséges készségfejlesztés jól halad (a célkitűzés a portói csúcstalálkozón a szociális pillér tekintetében meghatározott célok közé tartozik).	60 % 2030-ra	37,4 % (2016) A korábban hatévente végzett felnőttoktatási felmérés alapján.
14. KPI: Felnőttek foglalkoztatási rátája	A megnövekedett foglalkoztatási ráta hozzájárul a társadalmi szempontból fenntartható versenyképességhez (a célkitűzés a portói csúcstalálkozón a szociális pillér tekintetében meghatározott célok közé tartozik).	78 % 2030-ra	74,6 % (2022) 73 % (2021)
15. KPI: IKT-szakemberek (a nők és férfiak átlagosan, a foglalkoztatás %-ában)	Ez a mutató a Digitális évtized szakpolitikai programban meghatározott célok közé tartozik, és a digitális technológiák fejlesztésére és alkalmazására szakosodott, megfelelő volumenű munkaerő irányába tett előrelépést méri.	20 millió 2030-ig (vagyis az összes foglalkoztatott mintegy 10 %-a)	9,4 millió (2022) 8,9 millió (2021) Az összes foglalkoztatott százaléka: 4,6 % (2022) 4,5 % (2021)
Javasolt 15a. fő teljesítménymutató: A 15 évesek átlagos tesztpontszámai (PISA)	A PISA az OECD nemzetközi tanulói teljesítménymérés programja. A PISA-felmérés azt méri, hogy a 15 évesek képesek-e felhasználni olvasási, matematikai, természettudományos tudásukat és készségeiket a valós élet kihívásainak való megfelelés érdekében.	Növekvő	<i>Matematika:</i> 474 (2022) 492 (2018) <i>Olvasás:</i> 475 (2022) 488 (2018) <i>Természettudományok:</i> 484 (2022) 488 (2018)

Az EU 2022-ben 74,6 %-os szinten állt, jó úton afelé, hogy elérje a 2030-ra kitűzött 78 %-os foglalkoztatási célt. Ugyanakkor a kkv-k háromnegyede jelenleg munkaerő- és szakemberhiánnyal küzd, és a megoldás felé az első lépést a készségfejlesztési paktum és a munkavállalói mobilitást elősegítő intézkedések jelentik. A munkavállalásra ösztönzés és a munkaerő megtartása szempontjából kulcsfontosságú a minőségi munkahelyek rendelkezésre állása, a nemek közötti különbségek kezelése és annak előmozdítása, hogy az esélyegyenlőség mindenki számára biztosított legyen. A szakképzett munkaerő – tekintettel a folyamatban lévő demográfiai változásokra – kulcsfontosságú tényező a versenyképesség szempontjából⁸¹.

⁸⁰ A 2023 decemberében rendelkezésre álló adatok. Az SWD(2024) 78 dokumentum „A hosszú távú versenyképességre vonatkozó fő teljesítménymutatók áttekintése” című 1. melléklete a hosszabb távú tendenciákról nyújt tájékoztatást.

⁸¹ Közlemény: Demográfiai változások Európában: a cselekvés eszköztára, COM(2023) 577 final.

A zöld és digitális átállás **új készségek iránti keresletet** teremt, ami szükségessé teszi a munkaerő továbbképzését és átképzését. Például az épületfelújítási ágazatban dolgozó munkaerő 35–45 %-ának energiahatékonysági képzésre lesz szüksége⁸². Az IKT-készségek iránt nagy a kereslet, bár az egyes ökoszisztémák sajátos igényei jelentősen különböznek (lásd: Figure 4). Az IKT-szakemberek száma 2022-ben elérte a 9,4 milliót, ami az összes foglalkoztatott 4,6 %-ának felel meg, és jól halad a 2030-ra kitűzött 20 millió fős cél felé (lásd a 15. fő teljesítménymutatót). Másrészt az EU-ban évente csak minden harmadik felnőtt vesz részt oktatásban (lásd a 13. fő teljesítménymutatót). Emellett a 15 évesek átlagos pontszáma az EU-ban 2022-ben valamennyi tudományágban csökkent 2018-hoz képest, az EU-t a fő versenytársai megelőzik. Ez az európai fiatalok alapkészségekkel való felvértezésével kapcsolatos problémákra utal

4. ábra: A legalább mérsékelt vagy fejlett digitális készségeket igénylő, online meghirdetett állások %-os aránya, EU-27.

Forrás: A Technopolis csoport elemzése a Cedefop Skillovate adatai alapján, az ipari ökoszisztémák Európai Figyelője (EMI) 2023. évi projekthez.

Az EU e kihívások kezelésére rendelkezik szakpolitikai eszközökkel⁸³. A kohéziós finanszírozás és különösen az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+)⁸⁴ a nemzeti **humántőke-beruházásokat** támogatja. A **készségfejlesztési paktum** és a 14 ipari ökoszisztéma mindegyikében

⁸² ESZSZ, „Készségek és minőségi munkahelyek az építőiparban”: [230630 - jtc_study_report_may_2023.pdf \(ituc-csi.org\)](https://www.ituc-csi.org/230630-jtc-study-report-may-2023.pdf).

⁸³ Például a minőségi oktatásba és képzésbe való beruházással foglalkozó tanulási laboratórium segíti a tagállamokat az alap- és a fejlett készségek javítása terén különösen hatékony szakpolitikák azonosításában.

⁸⁴ A 2021–2017-es programozási időszakban az ESZA+-nak az oktatásba és a készségekbe több mint 42 milliárd EUR-t kell beruháznia (teljes költségvetés), amelyből több mint 15 millió EUR-t a felnőttoktatásra kell fordítani. Az ESZA+ vagy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz forrásainak felhasználására vonatkozó nemzeti tervekben számos olyan tevékenység szerepel, amelyek célja a munkaerő átképzése; a tagállamok mintegy fele esetében a 2022. júniusi tanácsi ajánlás végrehajtása céljából az egyéni tanulási számlák rendszerére irányuló intézkedéseket is tartalmaznak.

meghatározott egyedi partnerségek útján az EU hozzájárul az ipari ökoszisztémákban dolgozó több millió munkavállaló szükséges továbbképzéséhez és átképzéséhez. 1 500 gazdasági és szociális partner vállalta 2030-ig 10 millió munkavállaló továbbképzésére és átképzésére tett ígéretet, és már több mint 15 000 képzési programot dolgoztak ki. Emellett a nettó zéró kibocsátási célt szolgáló iparról szóló jogszabály értelmében a nettó zéró technológiák és az azokhoz szükséges nyersanyagok gyártásának és bevezetésének fokozása érdekében a Bizottság támogatja a **készségfejlesztő akadémiák** elindítását⁸⁵. A technikai támogatási eszköz további segítséget nyújt a tagállamoknak a lakosság továbbképzését és átképzését, valamint a fiatalok készségeinek javítását célzó strukturális reformok megtervezésében és végrehajtásában. A tehetségpotenciál-növelési mechanizmus⁸⁶ támogatja a munkaképes korú népesség gyors csökkenése által érintett uniós régiókat.

A **munkavállalók mobilitása** az egységes piacon segíthet enyhíteni a szakemberhiányt⁸⁷. Ez azonban eddig viszonylag kevés uniós munkavállalót érint (3,8 %⁸⁸), és sokkal elterjedtebb a magasan képzettek körében. Az uniós kkv-knak csupán 14 %-a próbált munkaerőt felvenni más uniós tagállamokból (a nagyvállalatok 30 %-ával szemben)⁸⁹. A szabályozási vagy adminisztratív követelmények gyakran akadályozzák a munkaerő mobilitását, így egyszerűsítésre van szükség. A más országban történő munkavállalás során az uniós polgároknak eltérő módon kell regisztrálniuk az egyes helyi hatóságoknál, és eltérő módon tudnak hozzáférni az egyes nemzeti informatikai rendszerekhez⁹⁰. A valamely szabályozott szakmához való hozzáféréshez szükséges **szakmai képesítések kölcsönös elismerésének** aránya a tagállamok nagy többségében viszonylag magas, de egyes szakmákban és országokban továbbra is korlátozó képesítési követelmények és hosszadalmas eljárások vannak érvényben⁹¹. A **harmadik országokból származó munkavállalók** munkavállalási hajlandóságának megkönnyítése érdekében a Bizottság készség- és tehetségmobilitási csomagja⁹² ajánlásokat fogalmaz meg a tagállamok számára arra vonatkozóan, hogy miként könnyíthető meg a harmadik országbeli

⁸⁵ A készségfejlesztő akadémiák oktatási programokat dolgoznak ki a tagállamok oktatási és képzési szolgáltatói számára. Az akkumulátorágazatban meglévő modell alapján az akadémiák célja, hogy a létrehozásuktól számított 3 éven belül egyenként 100 000 tanulót képezzenek ki. Emellett a Kiberkészségek Akadémiája összefogja a kiberkészségekkel kapcsolatos meglévő kezdeményezéseket, és javítja azok koordinációját annak érdekében, hogy megszűnjön a kiberbiztonsági tehetséghiány [Kiberkészségek Akadémiája | Digitális készségekkel és munkahelyekkel foglalkozó platform \(europa.eu\)](#).

⁸⁶ [harnessing-talents-regions_en.pdf \(europa.eu\)](#).

⁸⁷ Európai Bizottság (2023), Foglalkoztatási és szociális fejlemények Európában.

⁸⁸ [A munkavállalók mobilitása és határokon átnyúló alkalmasság| Single Market Scoreboard \(Egységes piaci eredménytábla\) \(europa.eu\)](#). Emellett úgy tűnik, hogy az uniós polgároknak csupán 17 %-a élt [vagy dolgozott valaha a saját országától eltérő országban](#) (lásd: Európai Bizottság (2022), „Unión belüli mobilitás világjárvány után” című 528. sz. Eurobarométer felmérés).

⁸⁹ Európai Bizottság (2023), 537. sz. Eurobarométer gyorsfelmérés: „Kkv-k és szakemberhiány”.

⁹⁰ 529. sz. Eurobarométer gyorsfelmérés: A készségek európai évéről: Szakemberhiány, munkaerő-felvételi és -megtartási stratégiák a kis- és középvállalkozásoknál. Jelentés.

⁹¹ [Hozzáférés a szolgáltatásokhoz és a szolgáltatási piacokhoz |Single Market Scoreboard \(Egységes piaci eredménytábla\) \(europa.eu\)](#).

⁹² Közlemény a készségek és tehetségek mobilitásáról COM(2023) 715.

állampolgárok képesítéseinek elismerése⁹³, valamint javaslatot tesz egy uniós tehetségbázis létrehozásáról szóló rendeletre⁹⁴.

A szociális partnerek 2024. január 31-i Val Duchesse-i csúcstalálkozóját követő intézkedésként a Bizottság a szociális partnerekkel együttműködve 2024 tavaszáig cselekvési tervet fog előterjeszteni a munkaerő- és szakemberhiány kezelésére.

⁹³ C(2023) 7700 final.

⁹⁴ COM(2023) 716 final.

Ha az uniós forrásokat nemzeti szinten hatékonyabban és célzottabban használjuk fel az oktatásba és a készségekbe történő új beruházásokra, például a készségfejlesztési paktum és a nettó zéró kibocsátás eléréséhez szükséges készségekkel foglalkozó akadémiák keretében végrehajtott intézkedések támogatása érdekében, akkor az oktatás és képzés jobban összhangba kerülhet a készségek iránt mutatkozó igénnyel.

Emellett a munkavállalók és a szolgáltatók mobilitását elő lehetne segíteni a szabályozott szakmákra vonatkozó arányos hozzáférési követelményekkel, a szakmai képesítések zökkenőmentesebb elismerésével, valamint a más tagállamba költöző polgárookra vonatkozó egyszerűbb és digitálisabb regisztrációs eljárással.

9. Kereskedelem és nyitott stratégiai autonómia

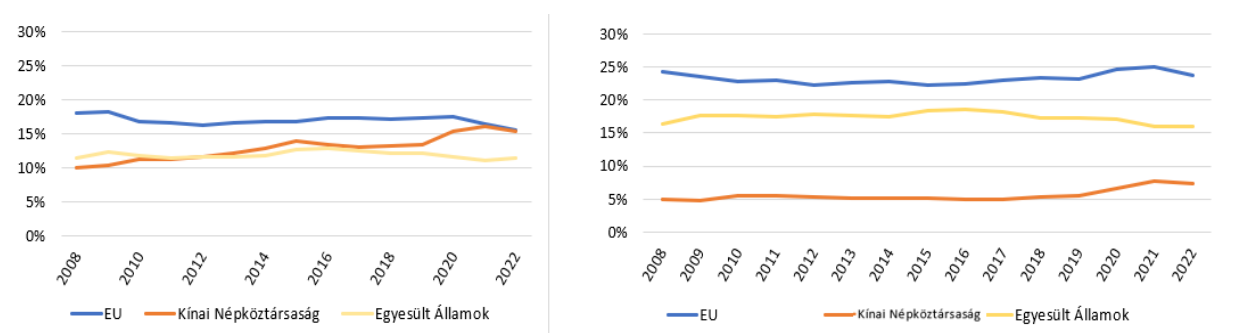
Fő teljesítménymutató (KPI)	Leírás	Célérték	Legutóbbi uniós érték ⁹⁵
16. KPI: Kereskedelem a világ többi részével (a GDP arányában)	Kereskedelem a világ többi részével (a GDP arányában)	Növekvő	Áruk: 17,6 % (2022) Áruk: 14,8 % (2021) Szolgáltatások: 7,7 % (2022) Szolgáltatások: 6,9 % (2021)
Javasolt 16a. fő teljesítménymutató: Áruk és szolgáltatások exportja a világ többi részéből származó behozatal arányában	Az EU, az Egyesült Királyság, az USA, Japán és Kína áru- és szolgáltatásexportja a világ többi részéből származó import arányában.	Stabil vagy növekvő	Áruk: 16,2 % (2022) Áruk: 16,4 % (2021) Szolgáltatások: 33,1 % (2022) Szolgáltatások: 35,2 % (2021)

A kereskedelem kulcsfontosságú az EU hosszú távú versenyképessége szempontjából. Előmozdítja a hatékonyságot és az innovációt, és megnyitja a piacokat az uniós gazdasági szereplők előtt. Az EU gazdasági és politikai erőt merít abból, hogy a világ legnagyobb kereskedelmi és befektetési partnere: az EU a világ legnagyobb exportőre, amely a globális export 16 %-át adja. Az EU a nyitott és szabályozott kereskedelem előmozdítója és ösztönzője. Ugyanakkor a fokozott geopolitikai feszültségekből, a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokból és az aszimmetrikus függőségekből eredő új kockázatok arra késztették az EU-t, hogy a kereskedelmi és beruházási kapcsolatok megerősítése, valamint a kritikus területeken rendelkezésre álló gyártási kapacitás fokozása révén új intézkedésekkel ösztönözze az ellátás diverzifikálását. Az EU emellett piacvédelmi eszközeinek segítségével és eszköztárának kiegészítésével is védi az uniós vállalkozások egyenlő versenyfeltételeit.

⁹⁵ A 2023 decemberében rendelkezésre álló adatok. Az SWD(2024) 78 dokumentum „A hosszú távú versenyképességre vonatkozó fő teljesítménymutatók áttekintése” című 1. melléklete a hosszabb távú tendenciákról nyújt tájékoztatást.

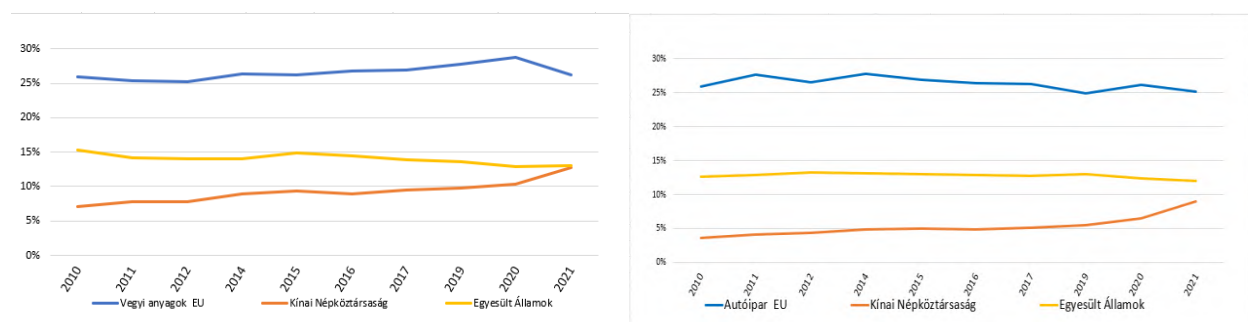
A kereskedelem kulcsfontosságú az EU hosszú távú versenyképessége szempontjából. Az EU-n kívüli áru- és szolgáltatáskereskedelem 2022-ben az uniós GDP 18 %-át, illetve 8 %-át tette ki. Az EU **világszinten a legnagyobb exportőr** (az összes ország behozatalának 16 %-át biztosítja, ami Kínához hasonló arány és jóval megelőzi az USA-t). Az EU különösen jól teljesít a szolgáltatások (lásd: Figure 5) és a csúcstechnológiai export terén (23 %), bár ez az arány az elmúlt évtizedben fokozatosan csökkent⁹⁶. Az EU több feldolgozóipari ágazatban is uralja a globális exportot, például a vegyipari és a gépjárműipari piacon (lásd: Figure 6), ahol azonban a legújabb fejlemények – különösen az energiaválság és Kína gyors növekedése a tiszta technológiák piacain – a piaci részesedés csökkenését eredményezték. Valójában a „push” (magasabb uniós energiaköltségek) és a „pull” (nagyon vonzó beruházási feltételek harmadik országokban) tényezők kombinációja negatívan befolyásolhatja a sikeres zöld és digitális átálláshoz Európában szükséges beruházásokat.

5. ábra: A világ exportjából való részesedés: összesen (balra); szolgáltatások (jobbra)

Forrás: Európai Bizottság a WTO (Kereskedelmi Világszervezet) alapján

6. ábra: A világ exportjából való részesedés: EU, Kína, USA (%): vegyi anyagok (balra); gépjárműipar (jobbra)

Forrás: Európai Bizottság, a WTO alapján

A Covid19-világjárvány okozta válság és Oroszország Ukrajna elleni inváziója rávilágított arra, hogy az egységes piac kiszolgáltató az ellátási lánc zavaraihoz szemben, ami határozott fellépést, többek között viszonyossági intézkedéseket, közös beszerzést és diverzifikált ellátást tett szükségessé⁹⁷. Az uniós energiaplatform kulcsfontosságú szerepet játszott az európai vevők keresletének összevonásában, valamint a nemzetközi termelők és beszállítók Európába

⁹⁶ [Gazdasági reziliencia](#) | [Single Market Scoreboard \(Egységes piaci eredménytábla\)](#) ([europa.eu](#)).

⁹⁷ [REPowerEU](#) ([europa.eu](#)).

irányuló gázszállítás biztosításában. A platform mintaként használható a stratégiai fontosságú áruk, köztük a hidrogén és a kritikus fontosságú nyersanyagok közös beszerzésének megszervezéséhez.

Az EU **Kínával szembeni kitettsége** az elmúlt két évtizedben nőtt. A Kína által a galliumra, germániumra és mesterséges grafittermékekre vonatkozóan a közelmúltban végrehajtott exportellenőrzések rámutatnak az egyik nem uniós beszállítótól származó behozataltól való messzemenő gazdasági függőséggel járó kockázatokra. Ezzel összefüggésben a Bizottság jelenleg dolgozza ki és hajtja végre Kínára vonatkozó kockázatmentesítési stratégiáját.

Az Európai Tanács 2020. októberi kérésére válaszul a Bizottság azonosította az EU **stratégiai függőségeit**⁹⁸, és megkezdte azok kezelését. A stratégiai függőségek az EU-n kívülről érkező teljes behozatal mintegy 9,2 %-át teszik ki, az azonosított esetek 40 %-ában pedig a probléma egyetlen ponton⁹⁹ jelentkezett. Az olyan kulcsfontosságú ágazatok, mint a világűr és a védelem, is ki van téve külső függőségeknek, amelyek e piacok Unión belüli fokozottabb integrációját igénylik.

Számos **nem uniós ország** hozott intézkedéseket saját függőségének csökkentése, valamint a stratégiai ágazatokba irányuló hitelezés és beruházás fellendítése érdekében¹⁰⁰. Kína az állami tulajdonú vállalatoknak, támogatási programoknak, kormányzati orientációs alapoknak és kereskedelmi gyakorlatoknak kedvező állami támogatásai révén immár a tiszta technológiák piacának élen járó szereplője. Kína tervezett beruházásai meghaladják a 280 milliárd USD-t, ami kapacitásfelesleghez és árnyomáshoz vezet, ez pedig veszélyeztetheti a máshol működő iparágak üzleti megalapozottságát. Az infláció csökkentéséről szóló törvénnyel (IRA) az USA fokozta az éghajlatváltozás elleni küzdelemre irányuló erőfeszítéseit. Az USA megközelítése a nettó zero kibocsátási célt szolgáló technológiák hazai gyártási bázisának létrehozásához nyújtott támogatásokon alapul. Az IRA egyes elemei – különösen a diszkriminatív tartalom, az összeszerelési követelmények és a termelési támogatások tekintetében – aggályokat vetettek fel az EU és más nemzetközi partnerek számára¹⁰¹. Az IRA adójóváírásai például a teljes termelési költség 25–30 %-ával növelik az akkumulátorcsomagok belföldi gyártásának költségelőnyét¹⁰².

⁹⁸ az Európai Bizottság Belső Piaci, Ipar-, Vállalkozás- és Kkv-politikai Főigazgatósága; SWD(2021)352 „Stratégiai függőségek és kapacitások”; SWD(2022) 40 final: „Az EU stratégiai függőségei és kapacitásai: a részletes felülvizsgálat második szakasza”; Egységes piaci gazdasági dokumentumok, 14. szám: [„A továbbfejlesztett módszertan az EU stratégiai függőségeinek és sebezhetőségeinek nyomon követésére – Európai Bizottság \(europa.eu\)”.](#)

⁹⁹ Az egyetlen ponton jelentkező kockázat két termékjellemzőtől függ: (1) az adott termék világkereskedelmi hálózatai egy központban futnak össze, és (2) a világ exportjának nagy koncentrációja egyetlen országban. Az egyetlen ponton jelentkező globális kockázat számított értékét e két mutató kombinálásával kapjuk meg. További részletekért lásd az Egységes piaci gazdasági dokumentumok 14. számának 18. oldalát (hivatkozás fent).

¹⁰⁰ E közlemény 5. melléklete áttekintést nyújt a kulcsfontosságú nemzetközi partnerek rezilienciával kapcsolatos intézkedéseiről (SWD(2024) 78).

¹⁰¹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/ip_23_5245

¹⁰² Deloitte (2023), „Sustainability & Climate IRA and the net-zero race – How EU industrial policy should respond” (Fenntarthatóság és éghajlatváltozás. Az infláció csökkentéséről szóló jogszabály és a „nettó zero” ipari verseny – Hogyan reagáljon az uniós iparpolitika), 11. o.

E kihívások kezelése érdekében az EU kidolgozta saját eszköztárát, amely ötvözi az ellátás diverzifikálására és a belföldi kapacitás növelésére irányuló erőfeszítéseket¹⁰³.

A Bizottság a versenytorzulások hatékonyabb kezelése érdekében továbbra is aktívan részt vesz a WTO támogatásában és megreformálásában, amelynek során a közelgő 13. miniszteri konferencia fontos lehetőséget jelent. A Bizottság szabadkereskedelmi megállapodásokat és gazdasági partnerségi megállapodásokat is kötött, például Új-Zélanddal, Kenyával és Chilével, és másokat is tárgyal. Ezzel párhuzamosan az ipari együttműködés felgyorsítása érdekében az EU **stratégiai nyersanyag-partnerségi megállapodásokat** kötött Kanadával, Ukrajnával, Kazahsztánnal, Namíbiával, Argentínával, Chilével, a Kongói Demokratikus Köztársasággal, Zambiával és Grönlanddal. Ezek a partnerségek elősegítik a nyersanyagokkal kapcsolatos, a nem uniós országokban az uniós átvevőkkel¹⁰⁴ közösen szervezett ipari projekteket, valamint támogatják a fenntartható értékláncok kialakítását és a minőségi helyi munkahelyek létrehozását. A fejlődő országokkal kialakított partnerségeket a tágabb értelemben vett „**Global Gateway**” uniós stratégia támasztja alá. Az EU emellett **négy digitális partnerségi megállapodást** kötött Japánnal, Koreával, Szingapúrral és Kanadával, amelyek különösen a biztonságos 5G-re, a kiberbiztonságra, a kvantum-számítástechnikára és a félvezetőgyártás rezilienciájára összpontosítanak¹⁰⁵. Az EU arra is törekszik, hogy a kulcsfontosságú partnerekkel kötelező erejű **digitális kereskedelmi szabályokat** dolgozzon ki¹⁰⁶.

Az EU a piacvédelmi eszközei mellett az **egyenlő feltételekkel folyó verseny** védelme érdekében egy sor új eszközt is elfogadott¹⁰⁷. A Bizottság hivatalos vizsgálatot indított a Kínából importált akkumulátoros elektromos járművek torzító támogatása ellen¹⁰⁸.

Emellett az EU elfogadta az európai gazdasági biztonsági stratégiát is. A Bizottság az azonosított kockázatokra reagálva intézkedéseket javasol az EU versenyképességének **előmozdítására**, az EU gazdasági biztonságának **védelmére**, valamint az együttműködésnek az országok széles körével való **partnerség** révén történő további erősítésére. E stratégia végrehajtása érdekében a Bizottság 2024 januárjában javaslatcsomagot fogadott el¹⁰⁹.

¹⁰³ Ez magában foglalja többek között a zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari terv részeként tett erőfeszítéseket, például a nettó zero kibocsátási célt szolgáló iparról szóló jogszabályt, valamint az ideiglenes válság- és átállási keretet.

¹⁰⁴ Például a Kazahsztánnal fennálló stratégiai partnerség keretében az EU és a kazah vállalatok együttműködést alakítottak ki az uránbányászati hulladékból származó ritkaföldfémek visszanyerésére, a levegőből történő geofizikai feltárással és két kazahsztáni volfrámlelőhely fenntartható kiaknázására, esetenként uniós és EBRD-finanszírozás bevonásával.

¹⁰⁵ [Digitális partnerségek | Európa digitális jövőjének megtervezése \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/ip_23_4752).

¹⁰⁶ A Japánnal folytatott tárgyalások lezárultak, Dél-Koreával és Szingapúrral pedig folyamatban vannak.

¹⁰⁷ Az EU például elfogadta a külföldi támogatásokról szóló uniós rendeletet, a közvetlen külföldi befektetések átvilágításáról szóló rendeletet, a kényszerítés elleni eszközt és a nemzetközi közbeszerzési eszközt.

¹⁰⁸ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/ip_23_4752.

¹⁰⁹ Új eszközök az EU gazdasági biztonságának megerősítésére – Európai Bizottság (europa.eu) |

Az EU-nak a kereskedelmi megállapodások, partnerségek és szövetségek modernebb hálózatát kell kiépítenie, ugyanakkor folytatnia kell a többoldalú együttműködés és a nyitott kereskedelem megerősítésére irányuló munkát.

Ezzel egyidejűleg a kereskedelemvédelmi eszközök fejlett arzenálja fokozhatja a gazdasági biztonságot és a rezilienciát. Az EU-nak szükség esetén védenie kell az egységes piacot, és folyamatosan azon kell dolgoznia, hogy egy összetett környezetben felmérje és kezelje a gazdasági biztonsági kockázatokat.

A Bizottság és a tagállamok: (1) aktívan nyomon követik a stratégiai ellátási láncok rezilienciáját, és részt vesznek a gazdasági biztonsági stratégiában előírt kockázatelemzésekben; (2) összehangolják az ellátási láncokra vonatkozó stratégiákat, valamint ipari kapacitást építenek ki a stratégiai jelentőségű területeken, kihasználva az összehangolt fellépés szinergiáit, különösen a félvezetőkkel foglalkozó testületen, a kritikus fontosságú nyersanyagokkal foglalkozó testületen és a Nettó Zéró Európa Platformon keresztül; és (3) az európai és a partnerországok ipari szereplői közötti együttműködés révén előmozdítják a diverzifikációt a nyersanyagokkal és digitális partnerségekkel kapcsolatban az EU által létrehozott projekteken.

Következtetés

A gyorsan változó és kihívásokkal teli globális geopolitikai környezetben az egységes piac továbbra is az EU legerősebb eszköze. Ez a közlemény emlékeztet minket arra, hogy az egységes piac nem egy végleges vívmány. Egészsége és gazdaságaink versenyképessége azon közös és folyamatos erőfeszítéseinktől függ, hogy odafigyeljünk, és biztosítsuk, hogy az egységes piac továbbra is a gazdasági realitásokhoz igazodjon.

Az elmúlt néhány évben az EU az egységes piac korszerűsítése érdekében megszervezte annak digitális környezetét, és a vállalkozások számára uniós szinten egységesen meghatározta az online működés szabályait. Az EU emellett elkötelezett a körforgásos gazdaság előmozdítása mellett, üzleti lehetőségeket biztosítva a vállalkozások számára, és elősegítve a fogyasztói megtakarításokat.

Az EU erőfeszítéseket tett annak érdekében is, hogy megszüntesse a beruházások előtt álló akadályokat. A Bizottság határozott lépéseket tett a jelentéstételi terhek csökkentése érdekében. Az uniós eszközök támogatják a zöld és digitális átállásra irányuló beruházásokat. A készségfejlesztési paktum és a munkavállalói mobilitást elősegítő intézkedések a szakemberhiányt hivatottak kezelni. Az új intézkedések, például a csipekről szóló jogszabály, a nettó zéró kibocsátási célt szolgáló iparról szóló jogszabály vagy a kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló jogszabály felgyorsítják a jövő technológiáival kapcsolatos gyártási projekteket, és kezelik az ellátási lánc sebezhetőségeit.

Ez a közlemény meghatározza azokat a területeket, ahol fenn kell tartani és javítani kell az EU globális versenyképességét, amelyek a következők:

- Célzott erőfeszítések az elfogadott szabályok végrehajtásának javítására és egyszerűsítésére, többek között a túlszabályozás elkerülésével, valamint az üzleti tevékenység elősegítésére és a vállalkozói szellem fokozására.
- A Bizottságnak és a tagállamoknak a dekarbonizált energia gyorsított bevezetése és az infrastruktúrába – többek között a hálózatokba és a határokon átnyúló összeköttetésekbe – történő beruházások révén fel kell gyorsítaniuk az energiaköltségek kezelésére irányuló erőfeszítéseiket.
- A Bizottságnak és a tagállamoknak a magánfinanszírozáshoz – nem utolsósorban a kockázati tőkéhez – való hozzáférés megkönnyítése, valamint az európai vállalatok növekedésének lehetővé tétele érdekében továbbra is prioritásként kell kezelniük a valódi és mély tőkepiaci unió megteremtését.
- Folyamatos közberuházásokra van szükség ahhoz, hogy a Next Generation EU és a REPowerEU sikerének fényében biztosítani lehessen Európa versenyelőnyét a kulcsfontosságú kiemelt területeken. Az uniós alapok, például a kohéziós politikai eszközök időben történő végrehajtása – többek között a STEP hatálya alá tartozó stratégiai technológiai területekre irányuló beruházások növelése révén – hozzájárulhat az egyenlő versenyfeltételekhez és fokozhatja a regionális konvergenciát az egységes piacon.
- Lépéseket kell tenni a kutatási erőfeszítések további előnyben részesítése és a kutatási eredmények gyakorlati üzleti alkalmazásokba való átültetésének megerősítése érdekében.
- Az EU-nak – nem utolsósorban annak biztosítása céljából, hogy az uniós vállalkozások továbbra is boldogulhassanak a digitális, tiszta technológiai és más stratégiai ágazatokban – továbbra is elő kell mozdítania a tisztességes és nyitott kereskedelmet, és szükség esetén piacvédelmi eszközöket kell alkalmaznia az egységes piac védelmére.
- A tágabb demográfiai tendenciák összefüggésében nagyobb figyelmet kell fordítani a készség- és munkaerőhiányra, különösen az oktatásra és képzésre irányuló erőfeszítések révén, de meg kell könnyíteni a készségek és a tehetségek EU-n belüli és az EU-ba irányuló mobilitását is.

Ennek fényében ez a közlemény meghatározza egyrészt a hosszú távú versenyképességi stratégiában meghatározott ösztönzők sikeréhez szükséges területeket és irányokat, másrészt az említett stratégiában és a „30 éves közös piac” című közleményben meghatározott célkitűzések elérését biztosító tevékenységeket.

A vita folytatódik, és kulcsfontosságú eleme lesz az Enrico Letta által az egységes piac jövőjéről készített magas szintű jelentés, valamint a Mario Draghi által az európai versenyképesség jövőjéről készített jelentés közzététele.

E hozzájárulások függvényében a Bizottság felkéri a Tanácsot, az Európai Tanácsot és az Európai Parlamentet, hogy e jelentés fényében vitassák meg az egységes piac és a versenyképesség jelenlegi helyzetét és fejlődési kilátásait.